

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΠΟΝΗΣΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΩΝ
ΣΧΕΣΕΩΝ

Διαπανεπιστημιακό Διατμηματικό Πρόγραμμα
Μεταπτυχιακών Σπουδών
«Τοπική και Περιφερειακή Ανάπτυξη και Αυτοδιοίκηση»

«Αξιολόγηση Διαδικασιών Εσωτερικού Ελέγχου Υπηρεσιών
Τεχνικού Ασφαλείας στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης»

ΜΑΡΑΓΚΟΥ ΕΥΓΕΝΙΑ

Η εργασία υποβάλλεται ως απαιτούμενο για την απόκτηση Μεταπτυχιακού
Διπλώματος Ειδίκευσης στην Τοπική και Περιφερειακή Ανάπτυξη και Αυτοδιοίκηση

Κόρινθος, Σεπτέμβριος 2016

Copyright © Μαραγκού Ευγενία, 2016.

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Απαγορεύεται η αντιγραφή, αποθήκευση και διανομή της παρούσας εργασίας, εξ ολοκλήρου ή τμήματος αυτής, για εμπορικό σκοπό. Η έγκριση της διπλωματικής εργασίας από το Διαπανεπιστημιακό Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών δεν δηλώνει αποδοχή των γνώμων του συγγραφέα.

Η παρούσα διπλωματική εργασία εκπονήθηκε στο πλαίσιο των σπουδών για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης στην

«Τοπική και Περιφερειακή Ανάπτυξη και Αυτοδιοίκηση»

που απονέμει το Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Διεθνών Σχέσεων του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου.

Εγκρίθηκε την 21^η Οκτωβρίου 2016 από την εξεταστική επιτροπή:

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΒΑΘΜΙΔΑ	ΥΠΟΓΡΑΦΗ
Δρογαλάς Γεώργιος (Επιβλέπων)	ΕΠΙΚ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ
Γαλανός Γεώργιος	ΛΕΚΤΟΡΑΣ
Κουτρούκης Θεόδωρος	ΕΠΙΚ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ

**«ΔΗΛΩΣΗ ΜΗ ΛΟΓΟΚΛΟΠΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΛΗΨΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ
ΕΥΘΥΝΗΣ»**

Με πλήρη επίγνωση των συνεπειών του νόμου περί πνευματικών δικαιωμάτων, δηλώνω ενυπογράφως ότι είμαι αποκλειστικός συγγραφέας της παρούσας Διπλωματικής Εργασίας, για την ολοκλήρωση της οποίας κάθε βοήθεια είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται λεπτομερώς στην εργασία αυτή. Έχω αναφέρει πλήρως και με σαφείς αναφορές όλες τις πηγές χρήσης δεδομένων, απόψεων, θέσεων και προτάσεων, ιδεών και λεκτικών αναφορών, είτε κατά κυριολεξία, είτε βάση επιστημονικής παράφρασης. Αναλαμβάνω την προσωπική και ατομική ευθύνη ότι σε περίπτωση αποτυχίας στην υλοποίηση των ανωτέρω δηλωθέντων στοιχείων, είμαι υπόλογος έναντι λογοκλοπής, γεγονός που σημαίνει αποτυχία στην Διπλωματική μου Εργασία και κατά συνέπεια αποτυχία απόκτησης του Μεταπτυχιακού Τίτλου Σπουδών, πέραν των λοιπών συνεπειών του νόμου περί πνευματικών δικαιωμάτων. Δηλώνω, συνεπώς, ότι αυτή η Διπλωματική Εργασία προετοιμάστηκε και ολοκληρώθηκε από εμένα προσωπικά και αποκλειστικά και ότι, αναλαμβάνω πλήρως όλες τις συνέπειες του νόμου στην περίπτωση κατά την οποία αποδειχθεί, διαχρονικά, ότι η εργασία αυτή ή τμήμα της δε μου ανήκει διότι είναι προϊόν λογοκλοπής άλλης πνευματικής ιδιοκτησίας.

Όνομα & Επώνυμο Συγγραφέα :

Μαραγκού Ευγενία

Υπογραφή:

.....

Ημερομηνία

.....

“Be the change that you wish to see in the world.”

Mahatma Gandhi

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τον επιβλέποντα καθηγητή της διπλωματικής μου εργασίας, κ. Δρογαλά Γεώργιο, για τις πολύτιμες πληροφορίες που μου προσέφερε, την καθοδήγησή του και την άψογη συνεργασία μας, που συνέβαλαν στην επιτυχή διεκπεραίωση αυτής της μεταπτυχιακής εργασίας.

Ιδιαίτερες ευχαριστίες θα ήθελα να εκφράσω στους καθηγητές του μεταπτυχιακού αυτού προγράμματος, που με τις γνώσεις τους συνέβαλλαν στην απόκτηση μιας ολοκληρωμένης άποψης σχετικά με την Περιφερειακή και Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Επίσης, να εκφράσω τις ευχαριστίες μου προς τους εργαζομένους των Ο.Τ.Α. της χώρας που αναταποκρίθηκαν άμεσα στην απάντηση του ερωτηματολογίου της παρούσας εργασίας.

Τέλος, ευχαριστώ θερμά την οικογένειά μου, για την αμέριστη ηθική υποστήριξη και την ενθάρρυνση σε όλη τη διάρκεια του μεταπτυχιακού αυτού προγράμματος.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στη σημερινή εποχή, κρίνεται επιτακτική η ανάγκη για αποτελεσματική διοίκηση, στο σύγχρονο ελληνικό οικονομικό περιβάλλον, όπου τα φαινόμενα διαφθοράς, αδιαφάνειας και κακοδιαχείρισης ανθίζουν. Ο εσωτερικός έλεγχος θεωρείται το πλέον αποτελεσματικό μέσο για την εύρυθμη λειτουργία των ιδιωτικών και δημόσιων οικο-νομικών οργανισμών. Η παρούσα εργασία εκτός από τη βιβλιογραφική επισκόπηση του εσωτερικού ελέγχου, περιλαμβάνει και μία εμπειρική έρευνα για την εφαρμογή και την αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου των υπηρεσιών του τεχνικού ασφαλείας στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α΄ βαθμού. Η συλλογή των πρωτογενών δεδομένων πραγματοποιήθηκε μέσω χρήσης ερωτηματολογίου στους πρωτοβάθμιους Ο.Τ.Α. (Δήμοι) της χώρας. Τα αποτελέσματα της έρευνας υπογραμμίζουν την εξέχουσα σημαντικότητα των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου για την τοπική αυτοδιοίκηση, ενώ ταυτόχρονα παρατηρήθηκαν και αδύνατα σημεία όπου χρίζουν περιθώρια βελτίωσης. Για την ποσοτική ανάλυση των δεδομένων και την παρουσίαση των σχετικών γραφημάτων χρησιμοποιήθηκε το λογισμικό ανάλυσης δεδομένων SPSS.

Λέξεις Κλειδιά: Εσωτερικός Έλεγχος, Συστήματα Εσωτερικού Ελέγχου, Τεχνικός Ασφαλείας, Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

ABSTRACT

Nowadays, it is necessary to have efficient administration, due to the phenomena of corruption, public administration opacity and mismanagement. The internal audit is considered the most effective means for the proper functioning of private and public economic-legal organizations. This work is in addition to literature review of internal control, including an empirical research on the application and effectiveness of internal audit services of technical security to local authorities A grade. The collection of primary data was carried out through a questionnaire, which was used by the municipalities of the country. The survey results underscore the paramount importance of internal control systems for the local government, while observed weaknesses which need total improvement. For quantitative data analysis and presentation of relevant charting, software package SPSS was used.

Keywords: Internal Audit, Internal Control System, Security Technician, Local Government Organizations

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1	38
Πίνακας 2	40
Πίνακας 3	41
Πίνακας 4	42
Πίνακας 5	43
Πίνακας 6	44
Πίνακας 7	46
Πίνακας 8	47
Πίνακας 10	48
Πίνακας 11	49
Πίνακας 12	50
Πίνακας 13	51
Πίνακας 14	52
Πίνακας 15	53
Πίνακας 16	54
Πίνακας 17	55
Πίνακας 18	56
Πίνακας 19	57
Πίνακας 20	58
Πίνακας 21	59
Πίνακας 22	60

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΣΧΗΜΑΤΩΝ

Σχήμα 1	40
Σχήμα 2	41
Σχήμα 3	42
Σχήμα 4	43
Σχήμα 5	45
Σχήμα 6	46
Σχήμα 7	47
Σχήμα 8	48
Σχήμα 9	49
Σχήμα 10	50
Σχήμα 11	51
Σχήμα 12	52
Σχήμα 13	53
Σχήμα 14	54
Σχήμα 15	55
Σχήμα 16	56
Σχήμα 17	57
Σχήμα 18	58
Σχήμα 19	59
Σχήμα 20	60
Σχήμα 21	61

Πίνακας Περιεχομένων

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	7
ABSTRACT.....	8
ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΠΙΝΑΚΩΝ	9
ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	10
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	13
1.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	13
1.2 ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.....	13
1.3 ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.....	13
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΕΛΕΓΧΟ.....	15
2.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ.....	15
2.2 Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ	16
2.3 ΤΑ ΕΙΔΗ ΤΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ	17
2.4 ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ	19
2.5 ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ.....	21
2.6 ΣΥΝΟΨΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ.....	22
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΕΡΕΥΝΩΝ	23
3.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	23
3.2 ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ	23
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 Ο ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ	26
4.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	26
4.2 Η ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΤΩΝ ΤΟΠΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ.....	27
4.3 ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΣΤΟΥΣ ΟΤΑ	28
4.4 ΕΛΕΓΚΤΙΚΑ ΣΩΜΑΤΑ ΟΤΑ.....	30
4.4.1 Σώμα Επιθεωρητών- Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης.....	30

4.4.2 Ελεγκτικό Συνέδριο	32
4.4.3 Οικονομική Επιτροπή	32
4.4.4 Συνήγορος του Πολίτη.....	33
4.4.5 Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας.....	33
4.4.6 Συμπαραστάτης του Δήμου και της Επιχείρησης.....	34
4.5 ΣΥΝΟΨΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ.....	34
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	35
5.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	35
5.2 ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΕΡΕΥΝΑΣ	35
5.3 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ	36
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ	37
6.1 ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ.....	37
6.1.1 ΜΕΡΟΣ Α΄: ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ	38
6.1.2 ΜΕΡΟΣ Β: ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ	44
6.2 ΣΥΝΟΨΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ.....	62
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	63
7.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	63
7.2 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ	63
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	66
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι.....	70

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης, με τις ιδιαιτερότητές τους, την πολυπλοκότητα των δραστηριοτήτων τους και το πλήθος των υπηρεσιών που παρέχουν δυσκολεύονται να προσαρμοστούν στις ανάγκες του περιβάλλοντος λειτουργίας τους. Στη σημερινή εποχή, όλο και συχνότερα κάνουν την εμφάνισή τους φαινόμενα διαφθοράς και κακοδιοίκησης στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, γεγονός που προκαλεί την απαίτηση των πολιτών για μεγαλύτερη διαφάνεια αυτών που διαχειρίζονται τους δημόσιους πόρους και παρέχουν υπηρεσίες στο κοινό.

1.2 ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η αξιολόγηση των διαδικασιών του Εσωτερικού Ελέγχου στις υπηρεσίες του Τεχνικού Ασφαλείας στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Στόχος της εργασίας αποτελεί η συλλογή δεδομένων και στη συνέχεια η εξαγωγή συμπερασμάτων για τους Ο.Τ.Α. της χώρας, μέσω της χρήσης ερωτηματολογίου, σχετικά με το βαθμό αποτελεσματικότητας του εσωτερικού ελέγχου ως προς τις συνθήκες εργασίας, τις υπηρεσίες του τεχνικού ασφαλείας και τους εργαζομένους των Ο.Τ.Α.

1.3 ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Στο 1^ο κεφάλαιο περιγράφονται ο στόχος και ο σκοπός της παρούσας διπλωματικής εργασίας.

Το 2^ο κεφάλαιο περιλαμβάνει την έννοια της ελεγκτικής και του εσωτερικού ελέγχου. Επιπλέον, στο κεφάλαιο αυτό αναλύονται τα είδη του εσωτερικού ελέγχου και ο σκοπός ενός συστήματος εσωτερικού ελέγχου, ενώ πρόκειται να παρουσιαστούν και τα βασικά συστατικά στοιχεία ενός συστήματος εσωτερικού ελέγχου.

Στο 3^ο κεφάλαιο πρόκειται να γίνει εισαγωγή στο βαθμό ύπαρξης του θεσμού του εσωτερικού ελέγχου στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.), ενώ στη συνέχεια θα γίνει αναφορά στους τρόπους με τους οποίους το κράτος ασκεί εποπτεία στις τοπικές αρχές. Στη συνέχεια, θα αναφερθεί ο σκοπός της ύπαρξης των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου στους Ο.Τ.Α. και θα αναλυθούν οι σημαντικότεροι κίνδυνοι που πιθανό να κληθεί να αντιμετωπίσει ο εκάστοτε οργανισμός τοπικής αυτοδιοίκησης.

Στο 4^ο κεφάλαιο αναλύονται τα μέρη του ερωτηματολογίου, καθώς και η εξαρτημένες και η ανεξάρτητη μεταβλητή της έρευνας, ενώ θα γίνει αναφορά και στη μεθοδολογία της έρευνας.

Στο 5^ο κεφάλαιο παρουσιάζονται αναλυτικά σε μορφή πίνακα και κυκλικού διαγράμματος τα αποτελέσματα της έρευνας, κατηγοριοποιημένα για κάθε ερώτηση του ερωτηματολογίου της έρευνας.

Τέλος, στο 6^ο κεφάλαιο, παρουσιάζονται τα συμπεράσματα που εξήχθησαν από την ανάλυση των δεδομένων της έρευνας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΕΛΕΓΧΟ

2.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ

Η Ελεγκτική αποτελεί επαγγελματικό κλάδο των διοικητικών - οικονομικών επιστημών, που πραγματεύεται τους γενικούς κανόνες, όρους και προϋποθέσεις για τη διενέργεια ελέγχου σε κάθε επιχείρηση ή φορέα, που έχει στόχο τη διαφύλαξη και τη σωστή διαχείριση των οικονομικών πόρων, καθώς την ανάπτυξη και αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού.

Ανάλογα με το άτομο που διενεργεί τον έλεγχο και τη σχέση εργασίας του με τον ελεγχόμενο φορέα, οι έλεγχοι διακρίνονται σε *εσωτερικούς, εξωτερικούς και μικτούς* (Παπαστάθης, 2003):

- *Εσωτερικοί*: Οργανώνονται από τον ίδιο φορέα και διενεργούνται από ειδικά εκπαιδευμένα στελέχη του, τους εσωτερικούς ελεγκτές, που είναι υπάλληλοι της επιχείρησης.
- *Εξωτερικοί*: Διενεργούνται από εξωτερικούς ελεγκτές, που δεν έχουν σχέση εξαρτημένης εργασίας ή κάποια υπαλληλική ιδιότητα με την οικονομική μονάδα, που καλούνται να ελέγξουν, μετά από πρόσκληση των μετόχων αυτής.
- *Μικτοί έλεγχοι*: Οργανώνονται και συντονίζονται από το τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου και διενεργούνται με τη συνεργασία των εξωτερικών ελεγκτών.

Εκτός από την παραπάνω διάκριση, οι έλεγχοι διακρίνονται και ανάλογα με την έκτασή τους σε *ειδικούς και γενικούς*. Ανάλογα με το σκοπό τους, διακρίνονται σε *προληπτικούς και κατασταλτικούς*. Τέλος, ανάλογα με τη διάρκεια τους, διακρίνονται σε *μόνιμους, τακτικούς ή έκτακτους*.

Η ελεγκτική εξετάζει *τρία βασικά θέματα*, τα οποία σχετίζονται τόσο με τον εσωτερικό όσο και με τον εξωτερικό έλεγχο (Παπαστάθης, 2003):

- *Το αντικείμενο του ελέγχου:* Τι ελέγχεται, γιατί είναι αναγκαίος ο έλεγχος και ποιοι σκοποί επιδιώκονται μέσα από τον έλεγχο. Ενδιαφερόμενοι για τη διενέργεια του ελέγχου είναι οι διοικούντες της επιχείρησης, καθώς και οι μέτοχοι, οι πιστωτές και οι συναλλασσόμενοι με αυτή.
- *Το υποκείμενο του ελέγχου:* Αφορά τον ελεγκτή, δηλαδή ποια πρόσωπα έχουν αναλάβει να διενεργήσουν τον έλεγχο, ποιες οι προδιαγραφές και τα προσόντα των ατόμων αυτών, ώστε να μπορούν να ανταποκριθούν στα ελεγκτικά τους καθήκοντα.
- *Τις ελεγκτικές διαδικασίες:* Σε αυτές τις διαδικασίες συμπεριλαμβάνεται ο τρόπος και οι επιστημονικές τεχνικές και μέθοδοι που θα πρέπει να χρησιμοποιούνται κάθε φορά για τη διενέργεια του ελέγχου προκειμένου να παραχθεί ελεγκτικό έργο επιστημονικού επιπέδου.

2.2 Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Σκοπός του εσωτερικού ελέγχου είναι η προώθηση της αποτελεσματικής λειτουργίας της επιχείρησης. Ο εσωτερικός έλεγχος καλύπτει όλο το πλάτος της εταιρίας και περιλαμβάνει όλες τις μεθόδους με τις οποίες η ανώτατη διοίκηση εκχωρεί αρμοδιότητες και ευθύνες για ορισμένες λειτουργίες, όπως είναι οι πωλήσεις, οι αγορές, η λογιστική και η παραγωγή (Meigs et al., 1978).

Ο εσωτερικός έλεγχος βοηθάει μια εταιρία να:

- κατανοήσει και εκτιμήσει τους κινδύνους καθώς και να αξιολογήσει την επάρκεια και καταλληλότητα των εσωτερικών δικλίδων ασφαλείας,
- να εντοπίσει τις περιοχές εκείνες που χρειάζονται βελτίωση των συστημάτων και να ενισχύσει τις εσωτερικές δικλίδες ασφαλείας,
- να εξασφαλίσει τη βέλτιστη χρήση των πόρων της, όπως ανθρώπινοι πόροι ή φυσικοί πόροι,
- να διασφαλίσει την ορθή και έγκαιρη αναγνώριση των υποχρεώσεων της, συμπεριλαμβανομένων και των ενδεχόμενες υποχρεώσεις της,
- να διασφαλίσει τη τήρηση των εσωτερικών και εξωτερικών κατευθυντήριων γραμμών και πολιτικών της καθώς και των εφαρμοστέων νόμων και κανονιστικών απαιτήσεων,
- να διαφυλάξει τα περιουσιακά της στοιχεία,

- να επανεξετάζει και να εξασφαλίζει την επάρκεια, την αξιοπιστία, την εγκυρότητα των πληροφοριακών συστημάτων διοίκησης (Chartered Accountants of India, 2006).

Στην οικονομική των επιχειρήσεων, ο όρος «Εσωτερικός Έλεγχος» χρησιμοποιείται για να αποδώσει δύο βασικές έννοιες, θέτοντας παράλληλα τα όρια και τις αρμοδιότητές τους, ως σύστημα εσωτερικού ελέγχου:

1. **Σύστημα εσωτερικού ελέγχου (Internal Control):** Είναι το σύστημα εκείνο που αναφέρεται σε ένα ολοκληρωμένο σύστημα ελέγχων, που αποσκοπεί στην αποτελεσματική λειτουργία, ώστε να εξαιρεθούν οι αρνητικές επιπτώσεις, που εμφανίζονται στον εκάστοτε οργανισμό.
2. **Εσωτερικός έλεγχος (Internal Auditing):** Ο όρος αυτός αναφέρεται στην Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου και αποσκοπεί στην αξιολόγηση της επάρκειας λειτουργίας του συστήματος εσωτερικών ελέγχων, καθώς και σε βελτιωτικές προτάσεις στην περίπτωση αδυναμιών.

2.3 ΤΑ ΕΙΔΗ ΤΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Ο εσωτερικός έλεγχος, στην προσπάθειά του να καλύψει ελεγκτικά όλους τους χώρους, συναντά μια σειρά δυσκολιών, όπως η έλλειψη ανάλογης υποστήριξης από τους διοικούντες, η αδυναμία των ίδιων των ελεγκτών να υποστηρίξουν το έργο τους, καθώς και η μη αποδοχή του από τους ελεγχόμενους, ειδικά για ζητήματα που σχετίζονται με τεχνικά θέματα και την παραγωγική διαδικασία, παρουσιάζοντας ως δικαιολογία, ότι αυτά δεν αποτελούν αντικείμενα του εσωτερικού ελέγχου, ακολουθώντας τις παραδοσιακές αντιλήψεις για τον οικονομικό έλεγχο.

Παρά τις δυσκολίες, οι τελευταίες ανακατατάξεις, γενικότερα στην αγορά, έδωσαν τη δυνατότητα στον εσωτερικό έλεγχο να δώσει ξανά δυναμική παρουσία και να γίνεται όλο και περισσότερο αποδεκτός και αναγκαίος, ακόμη και στους ίδιους τους ελεγχόμενους.

Ο εσωτερικός έλεγχος αξιολογεί την επάρκεια λειτουργίας του ίδιου του συστήματος εσωτερικού ελέγχου, και για το λόγο αυτό διενεργείται πάνω σε όλες τις λειτουργίες. Ο εσωτερικός έλεγχος μπορεί να διακρίνεται σε πολλά είδη όπως οικονομικός, διοικητικός, λειτουργικός, παραγωγής, τεχνικός, προμηθειών και πωλήσεων,

διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού, ποιοτικού ελέγχου, μηχανογράφησης, διαχείρισης αποθεμάτων, παραγωγικών μέσων, ασφάλειας των εγκαταστάσεων, φυσικού περιβάλλοντος, είσπραξης ασφαλίσεων, εκπαίδευσης προσωπικού, υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων, τεχνικών έργων, συμπεριφοράς και γενικά, έλεγχος όλων των δραστηριοτήτων που διέπουν τη λειτουργία των οικονομικών μονάδων.

Γενικά, οι εσωτερικοί έλεγχοι διακρίνονται σε α) *οικονομικούς*, β) *διοικητικούς* και γ) *λειτουργικούς*, με την προϋπόθεση ότι όλες οι λειτουργίες, εντάσσονται ανάλογα, κάτω από τις μεγάλες κατηγορίες των τριών αυτών διακρίσεων (Γεωργιακάκη και συν., 2010):

α) Οικονομικοί έλεγχοι (Financial Audits): Στοχεύουν στην επαλήθευση της ακρίβειας και της αξιοπιστίας των οικονομικών καταστάσεων, στην εξασφάλιση της ορθής απεικόνισης των συναλλαγών, την εξακρίβωση της νομιμότητας, της σωστής διαχείρισης των οικονομικών πόρων, μέσω διαδικασιών, για συγκεκριμένη χρονική περίοδο. Οι έλεγχοι αυτοί διενεργούνται με κάθε λεπτομέρεια επί των οικονομικών στοιχείων, και επί κάθε είδους οικονομικού φαινομένου, παρέχοντας τις ανάλογες πληροφορίες στη διοίκηση για τη λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων.

β) Διοικητικοί (Management Audits): Οι διοικητικοί Εσωτερικοί Έλεγχοι εξετάζουν το βαθμό διοικητικής αποτελεσματικότητας, οργάνωσης, συνεργασίας και επικοινωνίας όλων των διοικητικών ιεραρχικών επιπέδων του οργανισμού, καθώς επίσης τις ιδιαιτερότητες και τις αδυναμίες του τρόπου λειτουργίας τους. Στοχεύουν στην αξιολόγηση του συστήματος διοικητικού Εσωτερικού Ελέγχου, στην επισήμανση αδυναμιών και αιτιών που τις προκαλούν, καθώς και στις συνέπειες των αδυναμιών αυτών.

Οι διοικητικοί έλεγχοι εξετάζουν το βαθμό διαχείρισης των διαθέσιμων μέσων και πόρων, κατά τον αρτιότερο τρόπο, τους λόγους και τα αίτια αποχώρησης του εξειδικευμένου προσωπικού καθώς και τις επιπτώσεις των αποχωρήσεων αυτών.

Επιπλέον, εξετάζουν τη συμμόρφωση των εργαζομένων προς τις εξουσιοδοτήσεις, τα σχέδια δράσης, τις αποφάσεις της διοίκησης και γενικότερα την πολιτική διοίκησης της εταιρίας. Αποβλέπουν στη διερεύνηση του κατά πόσο το ανθρώπινο δυναμικό αξιολογείται και αξιοποιείται κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο, αν είναι

προσηλωμένο και εγκλιματισμένο στο περιβάλλον που εργάζεται, αν είναι ενήμερο για τους στόχους της επιχείρησης και αν συμμετέχει ενεργά στην υλοποίηση αυτών.

Γενικότερα, οι διοικητικοί έλεγχοι αξιολογούν την υπάρχουσα πολιτική διοίκησης προσωπικού, το βαθμό αποδοτικότητας των συστημάτων διοίκησης, προκειμένου να συμβάλουν αποτελεσματικά στην επίτευξη συγκεκριμένων στόχων με το ελάχιστο δυνατό κόστος και το μέγιστο δυνατό όφελος.

Συμπερασματικά, οι διοικητικοί έλεγχοι καλύπτουν λειτουργίες που αφορούν άμεσα το λειτουργικό, διοικητικό σκέλος όλων των ιεραρχικών επιπέδων δίνοντας δυνατότητα στη διοίκηση να έχει γνώση της γενικότερης διοικητικής λειτουργίας της επιχείρησης.

γ) Λειτουργικού έλεγχοι (Operational Audits): Αντικειμενικός σκοπός των λειτουργικών ελέγχων είναι η διερεύνηση λειτουργίας των διαδικασιών, η αξιολόγηση και η εκτίμηση της δομής του υπάρχοντος συστήματος και η πρόταση ανάπτυξης νέων και βελτίωσης υπάρχοντων συστημάτων. Οι λειτουργικοί έλεγχοι αποβλέπουν στην προαγωγή και την προώθηση της αποτελεσματικής λειτουργίας της επιχείρησης, ενώ ταυτόχρονα αναφέρονται στις επιμέρους λειτουργίες των διαδικασιών και στον τρόπο λειτουργίας του συστήματος διοίκησης. Τέλος, οι λειτουργικοί έλεγχοι αποβλέπουν στη διαπίστωση του βαθμού της αποτελεσματικής λειτουργίας ενός τμήματος και της επίτευξης των στόχων, προτείνοντας συγχρόνως διορθωτικές παρεμβάσεις, όπου συναντώνται αποκλίσεις.

2.4 ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Ο εσωτερικός έλεγχος αποτελεί το σύστημα, μέσω του οποίου η διοίκηση μιας εταιρίας επιδιώκει τον έλεγχο της λειτουργίας της, σύμφωνα με τις προδιαγραφές και την πολιτική της, συμβάλλοντας στην επίτευξη των σκοπών της, με τον πλέον αντικειμενικό και αποδοτικό τρόπο.

Σκοπός ενός τέτοιου συστήματος εσωτερικού ελέγχου είναι η παροχή εύλογης διασφάλισης για:

- τη διαφύλαξη των περιουσιακών στοιχείων
- τη μεγαλύτερη δυνατή ακρίβεια και αξιοπιστία των λογιστικών στοιχείων της και οικονομικών καταστάσεων της

- τη συνεχή βελτίωση της αποδοτικότητας, της αποτελεσματικότητας και της οικονομικότητας όλων των δραστηριοτήτων της και
- την ενθάρρυνση και μέτρηση της συμμόρφωσης της επιχείρησης στις στρατηγικές και πολιτικές της διοίκησης καθώς και στους σχετικούς νόμους, διατάξεις και κανονισμούς (Καζαντζής, 2006, σελ. 248).

Θεμελιώδης αρχή, για την οργάνωση ενός ικανοποιητικού συστήματος εσωτερικού ελέγχου είναι ο σαφής διαχωρισμός των τριών βασικών λειτουργιών της ελεγχόμενης επιχείρησης: α) της συναλλακτικής που περιλαμβάνει τη διενέργεια των συναλλαγών, β) της διαχειριστικής, που περιλαμβάνει τη διαχείριση και φύλαξη των περιουσιακών στοιχείων και γ) της λογιστικής που περιλαμβάνει τη λογιστική απεικόνιση και λογιστική παρακολούθηση των συναλλακτικών πράξεων και των περιουσιακών στοιχείων.

Ένα σύστημα εσωτερικού ελέγχου αποτελείται από *πέντε βασικά συστατικά στοιχεία*:

1. Το περιβάλλον του ελέγχου, που περιλαμβάνει παράγοντες, όπως η οργανωτική δομή της εταιρίας, η πολιτική διαχείρισης του ανθρώπινου δυναμικού, η στάση της διοίκησης ως προς τον εσωτερικό έλεγχο, η ακεραιότητα και οι ηθικές αξίες,
2. Η εκτίμηση των κινδύνων από την ίδια την ελεγχόμενη εταιρία,
3. Οι μηχανισμοί εσωτερικού ελέγχου, που αποτελούνται από μέτρα, διαδικασίες και πολιτικές, όπως η μέτρηση και αξιολόγηση επιδόσεων, η επεξεργασία πληροφοριών, οι φυσικοί έλεγχοι, ο διαχωρισμός αρμοδιοτήτων, καθηκόντων και ευθυνών και τα οποία έχουν ως στόχο την αντιμετώπιση κινδύνων που σχετίζονται με την επίτευξη των στόχων της και την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων,
4. Τα συστήματα επικοινωνίας και πληροφόρησης που περιλαμβάνουν το λογιστικό σύστημα, τον εξοπλισμό, το λογισμικό, τους ανθρώπους, τις διαδικασίες, τα εγχειρίδια και αρχεία πληροφοριών και
5. Η παρακολούθηση και διαχείριση του συστήματος εσωτερικού ελέγχου, έτσι ώστε να διασφαλίζεται η επάρκεια και η ποιότητα του εσωτερικού ελέγχου ανά τακτά χρονικά διαστήματα (Καζαντζής, 2006, σελ. 253).

2.5 ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Οι εσωτερικοί ελεγκτές οφείλουν να σχεδιάζουν και να προγραμματίζουν τις διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου, αφού πρώτα προσδιοριστούν οι αντικειμενικοί στόχοι του ελέγχου και οι διαδικασίες επίτευξης των στόχων αυτών. Οι αντικειμενικοί στόχοι του ελέγχου και οι ελεγκτικές διαδικασίες θα πρέπει να αναφέρουν τους κινδύνους της ελεγχόμενης δραστηριότητας ή μονάδας.

Κατά τον προγραμματισμό του ελέγχου απαιτείται η απόκτηση πληροφοριών για τις ελεγχόμενες δραστηριότητες και η εξασφάλιση έγκρισης του προγράμματος εργασίας του διαχειριστικού ελέγχου. Σημαντική παράμετρος κατά τον προσδιορισμό του ελέγχου αποτελεί ο καθορισμός των απαραίτητων πόρων για τη διενέργεια του ελέγχου αλλά και η ενημέρωση των εσωτερικών ελεγκτών

Το σχέδιο εσωτερικού ελέγχου πρέπει να είναι αρκετά εκτενές ώστε να διασφαλιστεί ότι βοηθά στην επίτευξη των στόχων του εσωτερικού ελέγχου και παράλληλα να είναι συνεπείς με τους στόχους του εσωτερικού ελέγχου και τους αντικειμενικούς σκοπούς της ελεγχόμενης εταιρίας.

Ο σχεδιασμός περιλαμβάνει την ανάπτυξη ενός συνολικού σχεδίου και ενός προγράμματος ελέγχου που δείχνει τη φύση, το χρονοδιάγραμμα και την έκταση των ελεγκτικών διαδικασιών. Ο προγραμματισμός είναι μια συνεχής διαδικασία. Το σχέδιο ελέγχου θα πρέπει να αξιολογείται συνεχώς από τον εσωτερικό ελεγκτή για να εντοπίσει τυχόν τροποποιήσεις που απαιτούνται σε συνάρτηση με τις αλλαγές στο ελεγκτικό περιβάλλον. Ωστόσο, οποιαδήποτε σημαντική τροποποίηση πρέπει να γίνει σε συνεννόηση με τους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση.

Ο σχεδιασμός και προγραμματισμός του εσωτερικού ελέγχου πρέπει να καλύπτει περιοχές, όπως:

- προσδιορισμός των αντικειμενικών σκοπών του εσωτερικού ελέγχου και της έκτασης των ελεγκτικών διαδικασιών,
- απόκτηση βασικών ιστορικών πληροφοριών για τις δραστηριότητες που ελεγχθούν,
- προσδιορισμό των απαραίτητων πόρων για τη διενέργεια του ελέγχου,
- επικοινωνία με όλους όσους πρέπει να είναι ενήμεροι για τον έλεγχο,
- πραγματοποίηση έρευνας για τις δραστηριότητες και τις δικλίδες ασφαλείας που θα ελεγχθούν,

- σύνταξη του προγράμματος ελέγχου και
- προσδιορισμός του πως, πότε και σε ποιον πρέπει να γνωστοποιηθούν τα αποτελέσματα του ελέγχου απόκτηση έγκρισης του προγράμματος ελέγχου (Καζαντζής, 2006, σελ. 411), (Chartered Accountants of India, 2006).

Η έκταση και η φύση του εσωτερικού ελέγχου ποικίλει από εταιρία σε εταιρία και επηρεάζεται από διάφορους παράγοντες, όπως το λογιστικό σύστημα και οι λογιστικές πολιτικές και πρακτικές της εταιρίας, τη φύση των πληροφοριακών συστημάτων και τα ελεγκτικά τεκμήρια που απαιτούνται.

2.6 ΣΥΝΟΨΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Στο κεφάλαιο αυτό έγινε μια εισαγωγή στην Ελεγκτική, ενώ ταυτόχρονα αναπτύχθηκε η έννοια του Εσωτερικού ελέγχου. Επιπλέον, αναλύθηκαν τα είδη του εσωτερικού ελέγχου και ο σκοπός ενός συστήματος εσωτερικού ελέγχου, ενώ τέλος παρουσιάστηκαν και τα βασικά συστατικά στοιχεία ενός συστήματος εσωτερικού ελέγχου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΕΡΕΥΝΩΝ

3.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το κεφάλαιο αυτό περιλαμβάνει μια βιβλιογραφική αναφορά σε έρευνες που έχουν διεξαχθεί σχετικά με τον εσωτερικό έλεγχο και τη συνεισφορά του στη διαχείριση των κινδύνων.

3.2 ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ

Η Goodwin (2004) ασχολείται με τις ομοιότητες και διαφορές της οργανωτικής κατάστασης, της εξωτερικής ανάθεσης και της δραστηριότητας του εσωτερικού ελέγχου μεταξύ οργανισμών δημοσίου και ιδιωτικού τομέα στην Αυστραλία και τη Νέα Ζηλανδία. Κίνητρο της εν λόγω έρευνας είναι η συνεχώς αυξανόμενη έμφαση στον ρόλο του εσωτερικού ελέγχου στους μηχανισμούς της εταιρικής διακυβέρνησης και στους δύο τομείς. Σκοπός της εργασίας ήταν η σύγκριση των χαρακτηριστικών λειτουργίας του εσωτερικού ελέγχου στις επιχειρήσεις ιδιωτικού και δημοσίου τομέα και τις σχέσεις με τον εξωτερικό ελεγκτή. Η έρευνα διενεργήθηκε με ερωτηματολόγια σε επικεφαλείς εσωτερικού ελέγχου, μέλη στο Ινστιτούτο Εσωτερικών Ελεγκτών (IIA) της Αυστραλίας. Αδυναμίες που παρουσιάστηκαν ήταν το μικρό δείγμα και η αδυναμία γενίκευσης των αποτελεσμάτων λόγω των σημαντικών μεταρρυθμίσεων στο δημόσιο τομέα των δύο χωρών. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι στον δημόσιο τομέα υπάρχει μικρότερη πιθανότητα η εργασία του εσωτερικού ελέγχου να δοθεί εξ' ολοκλήρου σε εξωτερική ανάθεση σε σχέση με τον ιδιωτικό, ενώ η πιθανότητα να δοθεί μέρος της δραστηριότητάς τους εκτός επιχείρησης, ποσοστιαία, είναι παρόμοια. Ωστόσο, στον δημόσιο τομέα είναι λιγότερο πεπεισμένοι από τους ομολογούς τους στον ιδιωτικό τομέα, ότι η εξωτερική ανάθεση οδηγεί σε μείωση των ελεγκτικών δαπανών.

Οι Zamzulaila, Susela και Zarina (Zamzulaila et al., 2006) ασχολούνται με τη συλλογή αποδεικτικών στοιχείων σχετικά με την ύπαρξη εσωτερικού ελέγχου στα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στη Μαλαισία. Σκοπός της έρευνας ήταν η καταγραφή της

αντίληψης και των διαφορών που είχαν τα ιδιωτικά και δημόσια ιδρύματα για το ρόλο και το πεδίο εφαρμογής του εσωτερικού ελέγχου, στη στήριξη της διακυβέρνησης των θεσμικών οργάνων. Η έρευνα εστίασε περισσότερο στο πεδίο εφαρμογής του εσωτερικού ελέγχου. Μελετήθηκαν δείγματα από 17 δημόσια και 49 ιδιωτικά πανεπιστήμια στη Μαλαισία. Η αδυναμία ήταν ότι ενώ η υπηρεσία λειτουργούσε βάσει της νομοθεσίας του Υπουργείου Οικονομικών, ωστόσο δεν ήταν αναθεωρημένη με τις πιο πρόσφατες επιχειρηματικές συνθήκες. Τα ευρήματα έδειξαν ότι ένας σημαντικός αριθμός δημοσίων ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης είχαν εσωτερικό έλεγχο, σε αντίθεση με τα ιδιωτικά. Βασικό συμπέρασμα της έρευνας ήταν η αναγκαιότητα της ενίσχυσης του συστήματος διακυβέρνησης νομοθετικά, κυρίως για τα ιδιωτικά ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, δεδομένης της συνεχούς αύξησης των σπουδαστών τους, της παρόμοιας αντίληψης για τον ρόλο και τους τομείς ελέγχου καθώς και της ομοιότητας της λειτουργίας τους.

Οι Mihret και Yismaw (Mihret και Yismaw, 2007) στην έρευνά τους εξετάζεται ο τρόπος με τον οποίο, η ποιότητα του εσωτερικού ελέγχου, η υποστήριξη της διαχείρισης, το περιβάλλον του οργανισμού, τα χαρακτηριστικά των ελεγχόμενων και η αλληλεπίδραση όλων αυτών, επηρεάζουν την αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου, στην περίπτωση ενός μεγάλου δημόσιου ιδρύματος τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Αιθιοπία. Σκοπός της μελέτης είναι ο προσδιορισμός των παραγόντων που επηρεάζουν την αποτελεσματικότητα των υπηρεσιών του εσωτερικού ελέγχου. Επιλέχθηκε η μέθοδος της μελέτης περίπτωσης με τη χρήση πολλαπλών πηγών πληροφόρησης, όπως η συνέντευξη και η εξέταση εγγράφων. Ο περιορισμός που έγκειται η εν λόγω έρευνα είναι η αδυναμία γενίκευσης των διαπιστώσεων. Βασικό συμπέρασμα είναι η ανάγκη για βελτίωση του σχεδιασμού της ελεγκτικής διαδικασίας, τεκμηρίωση των εργασιών του ελεγκτή και παρακολούθηση της υλοποίησης των συστάσεών του, με σκοπό την αποτελεσματικότερη λειτουργία του εσωτερικού ελέγχου στη διακυβέρνηση.

Οι Ernst και Young (Ernst και Young, 2005) πραγματοποίησαν μία έρευνα του εσωτερικού ελέγχου στην Αυστραλία και τη Νέα Ζηλανδία. Ο στόχος της είναι η περαιτέρω κατανόηση του πώς οι λειτουργίες του εσωτερικού ελέγχου τόσο στο δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα συνεχίζουν να εξελίσσονται ώστε να ανταποκριθούν στις διαρκώς αυξανόμενες απαιτήσεις και προσδοκίες. Η έρευνα διενεργήθηκε με ερωτηματολόγια σε 173 οργανισμούς. Από τις απαντήσεις

διαπιστώθηκε ότι υπάρχει αύξηση στις λειτουργίες ελεγκτικής και στην αναφορά προς την Επιτροπή Ελέγχου ή το Διευθύνοντα Σύμβουλο. Συγχρόνως εμφανίζονται νέες εξειδικευμένες δεξιότητες που οδηγούν σε ανάληψη από εξωτερικούς συνεργάτες. Βασικό συμπέρασμα είναι η συνεχώς αυξανόμενη εστίαση στην παροχή διασφάλισης σε όλο το πλαίσιο των αρχών διαχείρισης κινδύνων, όσον αφορά την υποστήριξη συμμόρφωσης με αυτές.

Οι Δρογαλάς και συν. (Δρογαλάς και συν., 2006) ανέλυσαν το εννοιολογικό πλαίσιο του εσωτερικού ελέγχου, παρουσιάζοντας εκτός από την θεωρητική προσέγγιση και μια πραγματική μελέτη περίπτωσης. Το άρθρο αναδεικνύει την αναγκαιότητα του ελέγχου για τη σωστή ενημέρωση αυτών που καθορίζουν το μάνατζμεντ. Τα αποτελέσματα της έρευνας μέσα από τη θεωρητική και πρακτική προσέγγιση του εννοιολογικού πλαισίου του ελέγχου, ως λειτουργία της επιχείρησης, οι ελλείψεις τους και οι προτάσεις για την εξέλιξη του και την υποβοήθηση του αποτελεσματικού μάνατζμεντ.

Σε πρόσφατη έρευνά του, για την εφαρμογή του εσωτερικού ελέγχου στην τοπική αυτοδιοίκηση της Ελλάδας, ο Φουστανάκης (2011) διαπίστωσε ότι οι Ο.Τ.Α. δεν διαθέτουν αυτοτελή υπηρεσία εσωτερικού ελέγχου ή ακόμα και αν την έχουν προβλέψει στο οργανόγραμμά τους, αυτή ουσιαστικά δεν λειτουργεί, καθώς δεν διαθέτει καθόλου προσωπικό, ή το προσωπικό που διαθέτει δεν είναι το κατάλληλο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Ο ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

4.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σήμερα, οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) καλούνται να λειτουργήσουν σε ένα νέο οικονομικό περιβάλλον και να αναζητήσουν νέους τρόπους χρηματοδότησης για να εξασφαλίσουν την απρόσκοπτη ανάπτυξη τους. Τόσο η Δημόσια Διοίκηση, όσο και η Τοπική Αυτοδιοίκηση οφείλουν να εξοπλιστούν με σύγχρονα εργαλεία διοίκησης, προκειμένου να έχουν τη δυνατότητα χειρισμού των σύνθετων τοπικών προβλημάτων, που συνεχώς αυξάνονται, ακολουθώντας την πορεία των αρμοδιοτήτων και των απαιτήσεων των πολιτών (Γκούμα, 2001).

Οι αλλαγές στη διοικητική οργάνωση της χώρας που συντελέστηκαν με το πρόγραμμα Καλλικράτης υπηρετούν αναμφίβολα την ιδέα για μια καλύτερη τοπική διακυβέρνηση. Ωστόσο, οι αλλαγές που γίνονται στον τρόπο διακυβέρνησης σε τοπικό επίπεδο ενέχουν αυξημένο κίνδυνο για εμφάνιση απατών και περιπτώσεων διαφθοράς, αφού απομακρύνουν την τοπική αυτοδιοίκηση από τον κεντρικό έλεγχο και το στενό δημοσιονομικό καθεστώς.

Συχνό φαινόμενο αποτελεί το γεγονός ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση διστάζει να προχωρήσει σε μέτρα για την αντιμετώπιση της διαφθοράς, διότι αυτό προϋποθέτει και την παραδοχή της ύπαρξής της. Η αποτελεσματική αντιμετώπιση της διαφθοράς, εξασφαλίζει σε μεγάλο βαθμό τη διαφύλαξη των περιουσιακών στοιχείων των ΟΤΑ, συντελεί στην αύξηση των εσόδων, στη βελτίωση της παροχής δημοτικών υπηρεσιών και στην τόνωση της δημόσιας εμπιστοσύνης (Klitgaard et al., 2000). Η αντιμετώπιση της διαφθοράς δύναται όχι μόνο να συμβάλλει στην οικονομική ενδυνάμωση του εκάστοτε Δήμου, αλλά και να θέσει σε νέες βάσεις τη σχέση μεταξύ Τοπικής Αυτοδιοίκησης και πολιτών.

Τα αίτια που προκαλούν συμπεριφορές που οδηγούν στη διαφθορά πρέπει να αναλύονται και να διορθώνονται με δράσεις που αποκαθιστούν τα κίνητρα, ενώ δεν θα πρέπει να παρέχεται έδαφος για ακόμα περισσότερες ρυθμίσεις και

αυστηρότερους διοικητικούς ελέγχους (Κουτούπης, 2009, σελ. 310). Ο έλεγχος πρέπει να αντιμετωπίζεται ως εργαλείο και μέθοδος συμβουλευτικής για την επίτευξη των στόχων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, και συγκεκριμένα τον ισοσκελισμένο προϋπολογισμό και τις αποτελεσματικές και αποδοτικές τοπικές υπηρεσίες (Γκούμα, 2001).

4.2 Η ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΤΩΝ ΤΟΠΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση στην Ελλάδα υπόκειται σε πολλούς ελέγχους, που δημιουργούν ιδιαίτερα προβλήματα στη λειτουργία των ΟΤΑ, με αποτέλεσμα τον περιορισμό της αποδοτικότητας των οργανισμών και την πλημμελή εξυπηρέτηση των πολιτών. Το μεγαλύτερο, όμως, πρόβλημα εντοπίζεται στο ζήτημα της διαφάνειας στη λειτουργία των ΟΤΑ, τη λήψη των αποφάσεων και την υλοποίηση των τοπικών πολιτικών από τις τοπικές αρχές.

Ο θεσμός της Τοπικής Αυτοδιοίκησης βασίζεται πάνω σε τρεις κεντρικές ιδέες: οι τοπικές αρχές πρέπει να υιοθετήσουν τη δική τους διοικητική δομή, να περιβάλλονται από τη δική τους εξουσία και να διαχειρίζονται ελεύθερα τις δικές τους υποθέσεις, γεγονός που αποκλείει την υπαγωγή τους σε άλλα όργανα (Καπετάνη, 2007).

Η εποπτεία που ασκεί το κράτος περιλαμβάνει τη δυνατότητα νομοθετικής ρύθμισης στην οργάνωση και τη λειτουργία των ΟΤΑ (νομοθετική εποπτεία), β) ελέγχου για την τήρηση των νόμων, μέσω της δικαστικής λειτουργίας (δικαστική εποπτεία) και γ) ελέγχου της εφαρμογής και τήρησης των νόμων, μέσω των διοικητικών του οργάνων (διοικητική εποπτεία).

Οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης έχουν διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια και το κράτος ασκεί σε αυτούς εποπτεία, που συνίσταται αποκλειστικά σε έλεγχο νομιμότητας και δεν επιτρέπεται να εμποδίζει την πρωτοβουλία και την ελεύθερη δράση τους.

Η άσκηση του ελέγχου νομιμότητας από το κράτος, στο πλαίσιο της διοικητικής εποπτείας, εκφράζει την αρχή της ενότητας του κράτους και του δικαίου και έχει ως στόχο να διασφαλίσει ότι η τοπική αυτοδιοίκηση δεν υπερβαίνει το νομοθετικό πλαίσιο αυτό-διοίκησης που της έχει αναγνωριστεί. Ταυτόχρονα αποσκοπεί στη διαφύλαξη του δημοσίου συμφέροντος, καθώς και στη διαφύλαξη του συμφέροντος

των ΟΤΑ, που αποτελεί μέρος του δημοσίου συμφέροντος (Ινστιτούτο Τοπικής Αυτοδιοίκησης, σελ 31-33).

4.3 ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΣΤΟΥΣ ΟΤΑ

Τα Συστήματα Εσωτερικού Ελέγχου έχουν σκοπό την επίτευξη των αντικειμενικών σκοπών και στόχων των Επιχειρήσεων και Οργανισμών, όπως έχουν καθοριστεί στο στάδιο της Σχεδίασης - Προγραμματισμού. Κάθε οργανισμός έχει οργανωμένο Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου, το οποίο μέσα από σχετικές πολιτικές, κανονισμούς, οδηγίες, εγκυκλίους και επιμέρους διαδικασίες αποσκοπεί στην εξάλειψη των κινδύνων που σχετίζονται με τις δραστηριότητές του (Sawyer et al., 2003, σελ. 114-118).

Οι ΟΤΑ από την άλλη πλευρά δραστηριοποιούνται σε ένα σχετικά αυστηρό θεσμικό πλαίσιο (νόμοι, προεδρικά διατάγματα, εγκύκλιοι κ.λ.π.) που συνθέτει το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου τους. Τόσο το κράτος, όσο και οι ΟΤΑ είναι υπεύθυνοι για την καλή λειτουργία των Συστημάτων Εσωτερικού Ελέγχου των ΟΤΑ, αλλά το κράτος εφόσον δεν επιβλέπει απευθείας τη λειτουργία τους οφείλει να λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα.

Τα Συστήματα Εσωτερικού Ελέγχου των ΟΤΑ αποσκοπούν στα εξής:

- Να προστατεύουν τα περιουσιακά στοιχεία τους.
- Να εξασφαλίζουν οικονομική, αποτελεσματική και αποδοτική χρήση των πόρων τους.
- Να εξασφαλίζουν την ακρίβεια, ορθότητα και πληρότητα των οικονομικών καταστάσεων τους.
- Να αποδίδουν ικανοποιητικές και οικονομικές υπηρεσίες στους σχετιζόμενους με αυτούς (stakeholders).
- Να συμμορφώνονται με τους νόμους, τις εγκυκλίους και τις άλλες οδηγίες του κράτους (Κουτούπης, 2009, σελ. 314).

Προκειμένου το κράτος να αξιολογήσει τα Συστήματα Εσωτερικού Ελέγχου των ΟΤΑ χρησιμοποιεί το Σώμα Επιθεωρητών – Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης για τους διοικητικούς ελέγχους, τους επιθεωρητές του Υπουργείου Οικονομικών για τους οικονομικούς - διαχειριστικούς ελέγχους, ενώ έχει προβλέψει νομοθετικά την ύπαρξη

και άλλων ελεγκτικών μηχανισμών, όπως το Ελεγκτικό Συνέδριο και το Συνήγορο του Πολίτη.

Ο Εσωτερικός Έλεγχος πρέπει να συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων κάθε οργανισμού, μέσω συστηματικής και οργανωμένης προσέγγισης, που θα αξιολογεί και θα βελτιώνει την αποτελεσματικότητα των διαδικασιών διαχείρισης κινδύνων, ελέγχου και διακυβέρνησης του Οργανισμού.

Για να γίνει πιο κατανοητή η ανάγκη εφαρμογής Συστημάτων Εσωτερικού Ελέγχου, αρκεί να αναλογιστεί κανείς το περιβάλλον μέσα στο οποίο καλείται να λειτουργήσει ένας οργανισμός. Δεν υπάρχουν οργανισμοί, που οι δραστηριότητες τους να μην χαρακτηρίζονται από κινδύνους (risks). Ως κίνδυνο ορίζεται η απειλή ότι κάποιο γεγονός ή ενέργεια θα επηρεάσει αρνητικά την ικανότητα του οργανισμού να επιτύχει τους επιχειρησιακούς του στόχους και να πραγματοποιήσει επιτυχώς τις στρατηγικές του (Κουτούπης, 2009). Η σύγχρονη λειτουργία των ΟΤΑ χαρακτηρίζεται από κινδύνους που μπορούν να επηρεάσουν αρνητικά την οικονομική διαχείριση και την αποτελεσματικότητα των διαδικασιών λειτουργίας τους. Οι κίνδυνοι, λοιπόν, κάθε οργανισμού αντιμετωπίζονται με την οργάνωση επαρκών συστημάτων εσωτερικού ελέγχου από τους ΟΤΑ (Κουτούπης, 2009, σελ. 315).

Οι σημαντικότεροι κίνδυνοι που χαρακτηρίζουν τους ΟΤΑ είναι οι εξής:

- Κίνδυνοι από την μη επαρκή ικανοποίηση των δημοτών: Η ανωτέρω κατηγορία κινδύνων απορρέει από την περιορισμένη ικανοποίηση των δημοτών από τις υπηρεσίες των ΟΤΑ. Αποτέλεσμα αυτής της συμπεριφοράς είναι η έλλειψη εμπιστοσύνης και απογοήτευση από πλευράς δημοτών, η άσχημη εικόνα που διαμορφώνεται στο κοινό για την Τοπική Αυτοδιοίκηση και το συνεπακόλουθο πολιτικό κόστος.
- Κίνδυνοι από τη μη κατάλληλη στελέχωση των ΟΤΑ: Η μη κατάλληλη στελέχωση των ΟΤΑ, δηλαδή η στελέχωση με άτομα που δεν έχουν τις κατάλληλες γνώσεις, δεξιότητες, ικανότητες που είναι αναγκαίες για την καθημερινή λειτουργία τους ενδεχομένως να καθυστερεί την επίτευξη των στόχων των ΟΤΑ.
- Κίνδυνοι συμμόρφωσης με τη νομοθεσία και άλλες σχετικές ρυθμίσεις: Δεδομένου ότι οι ΟΤΑ δραστηριοποιούνται μέσα σε αυστηρό και

μεταβαλλόμενο ρυθμιστικά περιβάλλον (regulatory environment), δεν είναι δύσκολο να παρεκκλίνουν από αυτό, με ενδεχόμενη συνέπεια την παρέμβαση της κεντρικής διοίκησης μέσω αρμόδιων οργάνων (ελεγκτικών, κ.λ.π.), αρνητική δημοσιότητα, κ.λ.π.

- Χρηματοοικονομικοί Κίνδυνοι: Αποτελούν ίσως την πιο σημαντική κατηγορία κινδύνων που χαρακτηρίζουν τους ΟΤΑ. Αναφέρονται στη μη αποτελεσματική διαχείριση των οικονομικών πόρων που προέρχονται από τον κρατικό προϋπολογισμό, καθώς και των άλλων εσόδων που πραγματοποιούν οι ΟΤΑ. Επίσης, αναφέρονται στον μη επαρκή ταμειακό προγραμματισμό (χρηματικές εισροές – εκροές), την μη κατάλληλη διαχείριση διαθεσίμων, κλπ.
- Κίνδυνοι Επικοινωνίας: Οι κίνδυνοι επικοινωνίας αναφέρονται τόσο στην εσωτερική επικοινωνία των ΟΤΑ, όσο και στην εξωτερική επικοινωνία. Συγκεκριμένα, σχετίζονται με την ανεπαρκή ενημέρωση του προσωπικού ως προς τους στόχους και τα μέσα επίτευξής τους, καθώς και στην ανεπάρκεια ενημέρωσης των δημοτών γενικότερα.
- Κίνδυνοι Ακεραιότητας: Περιλαμβάνουν τους κινδύνους εκείνους που σχετίζονται με τη διαφθορά και την απάτη από την πλευρά φυσικών προσώπων σχετιζομένων με τους ΟΤΑ (διοικούντες, εργαζόμενοι, προμηθευτές, πελάτες (δημότες) κ.λ.π.). Έχουμε ήδη αναφερθεί στο φαινόμενο της διαφθοράς στην Τοπική Αυτοδιοίκηση που από μόνο του αποτελεί σημαντικό κίνδυνο επίτευξης των στόχων των ΟΤΑ και κυρίως της απώλειας εισοδήματος (Κουτούπης, 2009, σελ. 315-316).

Προκειμένου, η Τοπική Αυτοδιοίκηση να αντιμετωπίσει επαρκώς τους ανωτέρω αναφερόμενους κινδύνους, θα πρέπει να εξασφαλίσει συγκεκριμένα σχέδια δράσης για κάθε έναν από αυτούς και να ορίσει συγκεκριμένους υπεύθυνους για τη διαχείρισή τους.

4.4 ΕΛΕΓΚΤΙΚΑ ΣΩΜΑΤΑ ΟΤΑ

4.4.1 Σώμα Επιθεωρητών- Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης

Για την αξιολόγηση του συστήματος εσωτερικού ελέγχου ενός ΟΤΑ ορίζεται ως υπεύθυνος το σχετικό ανεξάρτητο σώμα επιθεωρητών – ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης. Το Σώμα Επιθεωρητών- Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης (ΣΕΕΔΔ)

αποτελεί το σημαντικότεροελεγκτικό σώμα της ελληνικής δημόσιας διοίκησης, καθώς είναι το μοναδικό όργανοεσωτερικού ελέγχου της δημόσιας διοίκησης στο σύνολο της, έχοντας μια ευρύτερη εποπτεία της διοικητικής πραγματικότητας.

Σύμφωνα με το Ν. 3074/2002, το Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. είναι όργανο εσωτερικού ελέγχου της δημόσιας διοίκησης, χωρίς να διαθέτει πολιτική και διοικητική αυτονομία, αποτελώντας συλλογικό όργανο αυτοελέγχου της δημόσιας διοίκησης. Στόχος του σώματος αποτελεί η διασφάλιση της αποτελεσματικής λειτουργίας της δημόσιας διοίκησης, εντοπίζοντας φαινόμενα:

- διαφθοράς
- κακοδιοίκησης
- αδιαφανών διαδικασιών
- αναποτελεσματικότητας
- χαμηλής ποιότητας υπηρεσιών ελώντας ένα συλλογικό όργανο αυτοελέγχου της δημόσιας διοίκησης.

Οι παραπάνω στόχοι επιτυγχάνονται μέσω:

- διενέργειας ελέγχου, επιθεωρήσεων και ερευνών.
- διενέργειας προκαταρκτικών εξετάσεων ή προανακρίσεων μετά από εισαγγελική παραγγελία.
- συγκέντρωσης αποδεικτικού υλικού για πειθαρχική και ποινική δίωξη υπαλλήλων.
- ελέγχου της περιουσιακής κατάστασης υπαλλήλων των ελεγχόμενων υπηρεσιών.

Το Σ.Ε.Ε.Δ.Δ επισκοπεί και αξιολογεί τα συστήματα εσωτερικού ελέγχου των ΟΤΑ καιπροβαίνει στις απαραίτητες προτάσεις και συμβουλές. Οι προτάσεις αυτές κατευθύνονται τόσο προς το αρμόδιο Υπουργείο Εσωτερικών, όσο και προς τους ελεγχόμενους οργανισμούς με τη μορφή κυρίως γραπτών αναφορών, αφού όμως πρώτα έχουν συζητηθεί και συμφωνηθεί με τους ελεγχόμενους. Στη συνέχεια το Υπουργείο Εσωτερικών θα προβεί στην υλοποίηση εκείνων των προτάσεων του που θεωρεί ότι θα βελτιώσουν και θα προσθέσουν αξία στη λειτουργία και στις διαδικασίες που ακολουθούν οι ΟΤΑ, ενώ όπου απαιτείται, θα φροντίσει ώστε να

καλυφθούν νομοθετικά αυτές προκειμένου να υλοποιηθούν (Κουτούπης, 2009, σελ. 317-318).

4.4.2 Ελεγκτικό Συνέδριο

Ο δημοσιονομικός αυτός έλεγχος των δημόσιων δαπανών, που μπορεί να είναι προληπτικός ή κατασταλτικός, αφορά μόνο τη νομιμότητα και την κανονικότητα των δαπανών και όχι τη σκοπιμότητα ή την αποτελεσματικότητα. Ο αρμόδιος ελεγκτής δεν διαθέτει πρωτογενή εικόνα, εφόσον σπάνια γίνονται επιτόπιοι έλεγχοι και βασίζεται στα πραγματικά δεδομένα που η επικαλείται ο κάθε οργανισμός, ελέγχοντας πχ την πληρότητα των στοιχείων, τη νομιμότητα των δαπανών, την εγγραφή στους αντίστοιχους προϋπολογισμούς, την ύπαρξη των σχετικών δικαιολογητικών.

Ωστόσο, λόγω και του ρόλου του Ελεγκτικού Συνεδρίου ως ανωτάτου διοικητικού δικαστηρίου, δεν ελέγχει περαιτέρω τους ισχυρισμούς της διοίκησης ενός οργανισμού για τα πραγματικά δεδομένα (Φυτράκης, 2010, σελ. 10-11).

4.4.3 Οικονομική Επιτροπή

Μια από τις αλλαγές που έφερε στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης ο Νόμος «Καλλικράτης» (Ν. 3872/2010) αποτελεί η λειτουργία της Οικονομικής Επιτροπής. Η Επιτροπή αυτή αποτελεί το όργανο παρακολούθησης και ελέγχου της οικονομικής λειτουργίας του δήμου. Απαρτίζεται από τον δήμαρχο ή τον οριζόμενο από αυτόν αντιδήμαρχο ως πρόεδρο και από μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου τόσο της πλειοψηφίας όσο και της αντιπολίτευσης.

Μεταξύ των αρμοδιοτήτων της Οικονομικής Επιτροπής θεωρούνται ενδεικτικά:

- η σύνταξη του προϋπολογισμού του δήμου,
- ο έλεγχος της υλοποίησης του προϋπολογισμού και η υποβολή ανά τρίμηνο έκθεσης
- προς το δημοτικό συμβούλιο, στην οποία παρουσιάζεται η κατάσταση των εσόδων και εξόδων του δήμου,
- ο προέλεγχος του απολογισμού,
- η απόφαση για την έγκριση των δαπανών και τη διάθεση των πιστώσεων του προϋπολογισμού, εκτός από εκείνες που σύμφωνα με το νόμο αποφασίζει

το δημοτικόσυμβούλιο, καθώς επίσης αποφασίζει αιτιολογημένα και για τις περιπτώσειςαπευθείας ανάθεσης προμηθειών, παροχής υπηρεσιών, εκπόνησης μελετών και εκτέλεσης έργων σε εξαιρετικά επείγουσες περιπτώσεις,

- ο η μελέτη της ανάγκης σύναψης δανείων και η κατάρτιση των όρων τους,
- ο η εισήγηση προς το δημοτικό συμβούλιο της επιβολής τελών, δικαιωμάτων και εισφορών,
- ο η απόφαση για ζητήματα διαφάνειας και ηλεκτρονικής διακυβέρνησης,
- ο η εισήγηση στο δημοτικό συμβούλιο ετήσιο σχέδιο διαχείρισης και αξιοποίησης της περιουσίας του δήμου. (Ν. 3852/2010)

4.4.4 Συνήγορος του Πολίτη

Ο Συνήγορος του Πολίτη αποτελεί ανεξάρτητη αρχή η οποία έχει ως αποστολή: α) τον έλεγχο της δράσης της δημόσιας διοίκησης και των οργάνων της και β) τη διαμεσολάβηση μεταξύ πολιτών και δημόσιων υπηρεσιών.

Ο Συνήγορος του Πολίτη διαμεσολαβεί μεταξύ των πολιτών και των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, έχοντας ως στόχο:

- την προστασία των δικαιωμάτων των πολιτών,
- την καταπολέμηση της κακοδιοίκησης,
- τη τήρηση της νομιμότητας εκ μέρους των δημόσιων υπηρεσιών.

4.4.5 Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας

Στα πλαίσια του Προγράμματος Καλλικράτη, οργανώνεται Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτεία ΟΤΑ στην έδρα κάθε Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ως αποκεντρωμένη υπηρεσία του Υπουργείου Εσωτερικών, η οποία διαρθρώνεται στη Διεύθυνση Γενικών Υποθέσεων, τη Διεύθυνση Οικονομικών Υποθέσεων και τη Διεύθυνση Τεχνικών Υποθέσεων.

Η Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. είναι αρμόδια για τον έλεγχο νομιμότητας των πράξεων των Ο.Τ.Α. και τον πειθαρχικό έλεγχο των αιρετών, σύμφωνα με το

Σύνταγμα, ενώ ταυτόχρονα μπορεί να εκδίδει οδηγίες αυτεπαγγέλτως, με σκοπό τη διασφάλιση της νομιμότητας στη δράση τους (Ογκανισιάν, 2012).

Οι ελεγκτές νομιμότητας που συμμετέχουν στην Υπηρεσία αυτή μπορούν αυτεπάγγελτα να ακυρώσουν οποιαδήποτε απόφαση των συλλογικών ή μονομελών οργάνων των δήμων και των περιφερειών, των νομικών τους προσώπων καθώς και των επιχειρήσεών τους.

4.4.6 Συμπαραστάτης του Δήμου και της Επιχείρησης

Το Πρόγραμμα Καλλικράτης εισάγει τη λειτουργία ενός νέου ανεξάρτητου θεσμού που δραστηριοποιείται στην τοπική αυτοδιοίκηση (Δήμοι με πληθυσμό άνω των 20.000 κατοίκων), τον Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης. Πρόκειται για ένα θεσμό εσωτερικής διαμεσολάβησης μεταξύ δημοτών, επιχειρήσεων και ΟΤΑ, που έχει ως στόχο την καταπολέμηση της κακοδιοίκησης στους δήμους και τη βελτίωση της εξυπηρέτησης των δημοτών και των επιχειρήσεων.

Αντίστοιχα, θεσμοθετείται και ο Περιφερειακός Συμπαραστάτης του Πολίτη και της Επιχείρησης με αρμοδιότητα στους ΟΤΑ β' βαθμού (Περιφέρειες), ο οποίος λειτουργεί έμμεσα ως εσωτερικός ελεγκτικός μηχανισμός και ως διαμεσολαβητής στις σχέσεις των πολιτών και των επιχειρήσεων με τις Υπηρεσίες της Περιφέρειας, των νομικών προσώπων και των επιχειρήσεών της, ενώ υποστηρίζεται διοικητικά από τις Υπηρεσίες της Περιφέρειας (Ογκανισιάν, 2012).

4.5 ΣΥΝΟΨΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Στο κεφάλαιο αυτό έγινε μια εισαγωγή στο βαθμό ύπαρξης του θεσμού του εσωτερικού ελέγχου στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.), ενώ στη συνέχεια γίνεται αναφορά στους τρόπους με τους οποίους το κράτος ασκεί εποπτεία στις τοπικές αρχές. Στη συνέχεια, αναφέρεται ο σκοπός της ύπαρξης των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου στους Ο.Τ.Α. και αναλύονται οι σημαντικότεροι κίνδυνοι που πιθανό να κληθεί να αντιμετωπίσει ο εκάστοτε οργανισμός τοπικής αυτοδιοίκησης. Τέλος, γίνεται μια σύντομη περιγραφή των ελεγκτικών σωμάτων στους Ο.Τ.Α. και του ρόλου που αυτά διαδραματίζουν στον εσωτερικό έλεγχο των Ο.Τ.Α.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

5.1 ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι η διερεύνηση του βαθμού εφαρμογής του εσωτερικού ελέγχου στις υπηρεσίες του Τεχνικού Ασφαλείας στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Για την πραγματοποίηση της έρευνας χρησιμοποιήθηκε το εργαλείο του ερωτηματολογίου, τα οποία απεστάλθηκαν μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στις ηλεκτρονικές διευθύνσεις των πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α. (Δήμοι) της χώρας, ενώ ταυτόχρονα δημιουργήθηκε και ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο, ώστε να είναι ευκολότερη η συμπλήρωσή του.

Το ερωτηματολόγιο απευθύνεται στους εργαζομένους των Δήμων, αλλά και σε εξωτερικούς συνεργάτες, που το αντικείμενο της εργασίας τους σχετίζεται με τις υπηρεσίες του Τεχνικού Ασφαλείας.

5.2 ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΕΡΕΥΝΑΣ

Για το ερωτηματολόγιο, χρησιμοποιήθηκαν ερωτήσεις κλειστού τύπου, δηλαδή ερωτήσεις με προκαθορισμένες απαντήσεις και ερωτήσεις, στις οποίες χρησιμοποιήθηκε η κλίμακα *Likert* (πενταβάθμια κλίμακα), όπου ο ερωτώμενος καλείται να δηλώσει το βαθμό συμφωνίας ή διαφωνίας του, από το «Καθόλου» έως το «Πάρα πολύ», με μια σειρά προτάσεων, σχετικά με το αντικείμενο του εσωτερικού ελέγχου.

Το ερωτηματολόγιο αποτελείται από το Α' Μέρος, που περιλαμβάνει γενικές προσωπικές πληροφορίες και ερωτήσεις για τον εκάστοτε Ο.Τ.Α. (ερώτηση 1 έως 7). Το Β' Μέρος περιλαμβάνει τις κύριες ερωτήσεις περί του εσωτερικού ελέγχου των υπηρεσιών Τεχνικού Ασφαλείας. Πιο συγκεκριμένα, ως ανεξάρτητη μεταβλητή ορίζεται ο *βαθμός αποτελεσματικότητας του εσωτερικού ελέγχου στους ΟΤΑ*, ενώ εξαρτημένες μεταβλητές αποτελούν **(α)** οι συνθήκες εργασίας, **(β)** οι υπηρεσίες του Τεχνικού Ασφαλείας και **(γ)** οι εργαζόμενοι.

Η εξαρτημένη μεταβλητή «*Συνθήκες Εργασίας*» περιλαμβάνει ερωτήσεις (ερώτηση 8 έως 14) σχετικές με τη συχνότητα των επιθεωρήσεων των θέσεων εργασίας όσο αφορά στην υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, την επίβλεψη της τήρησης των ατομικών μέσων ασφαλείας, τα μέτρα αντιμετώπισης των παραλείψεων και την επίβλεψη της εφαρμογής των μέτρων αυτών, την εποπτεία κατά την εκτέλεση των ασκήσεων πυρασφάλειας και συναγερμού, για τη διαπίστωση ετοιμότητας, σε περίπτωση ατυχήματος, τις αναφορές στον αρμόδιο υπεύθυνο, ως προς τις παραλείψεις των μέτρων υγιεινής και ασφαλείας της εργασίας και τις γραπτές υποδείξεις σε ειδικό βιβλίο, θεωρημένο από την αρμόδια επιθεώρηση εργασίας.

Η εξαρτημένη μεταβλητή «*Υπηρεσίες Τεχνικού Ασφαλείας*» περιλαμβάνει ερωτήσεις (ερώτηση 15 έως 20) σχετικές με τον αριθμό των εργατικών ατυχημάτων του προηγούμενου έτους, τα αίτια των εργατικών ατυχημάτων και η κατηγοριοποίησή τους, τη συσχέτιση των υποδείξεων του τεχνικού ασφαλείας με τις αιτίες των εργατικών ατυχημάτων, την αποφυγή των εργατικών ατυχημάτων, στην περίπτωση έγκαιρου εντοπισμού των αιτιών τους από τον τεχνικό ασφαλείας, τον μικρό χρόνο απόκρισης από τη στιγμή της υπόδειξης των παραλείψεων έως τη διόρθωσή τους και την επαναληψιμότητα των ίδιων υποδείξεων από τον τεχνικό ασφαλείας.

Η εξαρτημένη μεταβλητή «*Εργαζόμενοι*» περιλαμβάνει ερωτήσεις (ερώτηση 21 έως 24) σχετικές με την εφαρμογή των κανόνων υγιεινής και ασφαλείας από τους εργαζομένους, την ενημέρωση και καθοδήγηση των εργαζομένων για την αποτροπή του επαγγελματικού κινδύνου, την κατάρτιση και εφαρμογή προγραμμάτων εκπαίδευσης των εργαζομένων σε θέματα υγιεινής και ασφαλείας της εργασίας και την επικοινωνία μεταξύ του τεχνικού ασφαλείας και του αρμόδιου υπεύθυνου, ώστε να υπάρχει ενημέρωση του τελευταίου για τις παραλείψεις σε ζητήματα υγιεινής και ασφαλείας της εργασίας.

5.3 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

Η στατιστική επεξεργασία και ανάλυση των δεδομένων που συγκεντρώθηκαν, μέσω των ερωτηματολογίων, έγινε με το στατιστικό πακέτο SPSS 23 (Statistical Package for Social Sciences), με τη βοήθεια του οποίου ερμηνεύονται τα αποτελέσματα. Επίσης, έγινε χρήση του Microsoft Office Excel για την αρχική καταχώρηση των δεδομένων των ερωτηματολογίων και στη συνέχεια την εξαγωγή των γραφημάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

6.1 ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

Στο κεφάλαιο αυτό, παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της έρευνας, τόσο μέσω των συγκεντρωτικών πινάκων που περιλαμβάνουν τα περιγραφικά στατιστικά, όσο και μέσω αντίστοιχων σχεδιαγραμμάτων.

Όπως ήδη αναφέρθηκε στο κεφάλαιο 4, το ερωτηματολόγιο της έρευνας περιλαμβάνει τις ερωτήσεις (1-7), οι οποίες αφορούν σε γενικές προσωπικές πληροφορίες και ερωτήσεις για τον εκάστοτε Ο.Τ.Α. Πιο συγκεκριμένα, μέσω των ερωτήσεων αυτών συγκεντρώνονται στοιχεία σχετικά με την ταυτότητα του εκάστοτε Δήμου, τη θέση ευθύνης, την ηλικία και το επίπεδο εκπαίδευσης του εκάστοτε ερωτούμενου, ενώ ταυτόχρονα οι ερωτούμενοι καλούνται να απαντήσουν και σε ερωτήσεις σχετικές με τη γενικότερη δομή του κάθε Ο.Τ.Α. ως προς την ύπαρξη τμήματος εσωτερικού ελέγχου και θέσης υπεύθυνου τεχνικού ασφαλείας.

6.1.1 ΜΕΡΟΣ Α΄: ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Συγκεκριμένα, στην ερώτηση 1 του Α΄ Μέρους (Γενικές Ερωτήσεις) εξετάζεται η επωνυμία του Ο.Τ.Α. Α΄ βαθμού, στον οποίο εργάζεται ο εκάστοτε ερωτούμενος. Στον Πίνακα 1 παρουσιάζονται συγκεντρωτικά οι Ο.Τ.Α. που απάντησαν προαιρετικά στην ερώτηση 1. Σημειώνεται ότι το ερωτηματολόγιο της παρούσας έρευνας απαντήθηκε από δύο εργαζόμενους που κατέχουν διαφορετική θέση εργασίας σε δύο Ο.Τ.Α. (Δήμος Πατρέων και Δήμος Ωροπού).

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΗΣΑΝ	11	24,4	24,4	24,4
	ΔΗΜΟΣ ΑΙΓΑΛΕΩ	1	2,2	2,2	26,7
	ΔΗΜΟΣ ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ	1	2,2	2,2	28,9
	ΔΗΜΟΣ ΑΜΦΙΛΟΧΙΑΣ	1	2,2	2,2	31,1
	ΔΗΜΟΣ ΑΡΓΟΥΣ ΜΥΚΗΝΩΝ	1	2,2	2,2	33,3
	ΔΗΜΟΣ ΑΡΤΑΙΩΝ	1	2,2	2,2	35,6
	ΔΗΜΟΣ ΒΙΣΑΛΤΙΑΣ	1	2,2	2,2	37,8
	ΔΗΜΟΣ ΒΟΛΒΗΣ	1	2,2	2,2	40,0
	ΔΗΜΟΣ ΕΔΕΣΣΑΣ	1	2,2	2,2	42,2
	ΔΗΜΟΣ ΕΛΑΦΟΝΗΣΟΥ	1	2,2	2,2	44,4
	ΔΗΜΟΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ	1	2,2	2,2	46,7
	ΔΗΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	1	2,2	2,2	48,9
	ΔΗΜΟΣ ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ	1	2,2	2,2	51,1
	ΔΗΜΟΣ ΚΑΣΣΑΝΔΡΑΣ	1	2,2	2,2	53,3
	ΔΗΜΟΣ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	1	2,2	2,2	55,6
	ΔΗΜΟΣ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	1	2,2	2,2	57,8
	ΔΗΜΟΣ ΚΟΥΦΑΛΛΟΥ	1	2,2	2,2	60,0
	ΔΗΜΟΣ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗΣ	1	2,2	2,2	62,2
ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΣ ΣΜΥΡΝΗΣ	1	2,2	2,2	64,4	

ΔΗΜΟΣ ΝΙΚΑΙΑΣ	1	2,2	2,2	66,7
ΔΗΜΟΣ ΠΑΤΡΕΩΝ	2	4,4	4,4	71,1
ΔΗΜΟΣ ΠΛΑΤΑΝΙΑ ΧΑΝΙΩΝ	1	2,2	2,2	73,3
ΔΗΜΟΣ ΠΥΛΟΥ ΝΕΣΤΟΡΟΣ	1	2,2	2,2	75,6
ΔΗΜΟΣ ΡΗΓΑ ΦΕΡΑΙΟΥ	1	2,2	2,2	77,8
ΔΗΜΟΣ ΡΟΔΟΥ	1	2,2	2,2	80,0
ΔΗΜΟΣ ΣΑΜΟΥ	1	2,2	2,2	82,2
ΔΗΜΟΣ ΣΙΘΩΝΙΑΣ	1	2,2	2,2	84,4
ΔΗΜΟΣ ΣΤΥΛΙΔΑΣ	1	2,2	2,2	86,7
ΔΗΜΟΣ ΤΟΠΕΙΡΟΥ (ΞΑΝΘΗ)	1	2,2	2,2	88,9
ΔΗΜΟΣ ΧΑΪΔΑΡΙΟΥ	1	2,2	2,2	91,1
ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΚΙΔΟΝΟΣ	1	2,2	2,2	93,3
ΔΗΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ	1	2,2	2,2	95,6
ΔΗΜΟΣ ΩΡΩΠΟΥ	2	4,4	4,4	100,0
Total	45	100,0	100,0	

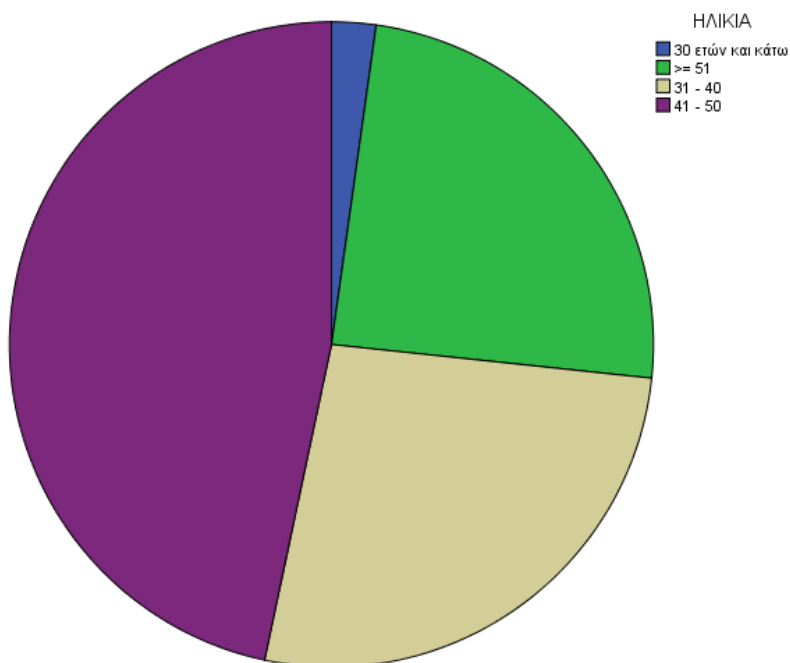
Από τα αποτελέσματα που παρουσιάζονται στον παραπάνω πίνακα, διαπιστώνεται ότι το ερωτηματολόγιο απαντήθηκε από 43 σε αριθμό Ο.Τ.Α., από τους οποίους το μεγαλύτερο ποσοστό αντιστοιχεί σε Δήμους της Περιφέρειας.

Στον Πίνακα 2, παρουσιάζονται οι ηλικίες των ερωτούμενων, κατηγοριοποιημένες ανά δεκαετία.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2: ΗΛΙΚΙΑ

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid 30 ετών και κάτω	1	2,2	2,2	2,2
>= 51	11	24,4	24,4	26,7
31 - 40	12	26,7	26,7	53,3
41 - 50	21	46,7	46,7	100,0
Total	45	100,0	100,0	

Συμπεραίνεται ότι το μεγαλύτερο ποσοστό ανήκει στις ηλικίες 41-50 ετών, ενώ ελάχιστο είναι το ποσοστό των ηλικιών κάτω από τα 30 έτη που απάντησαν στο ερωτηματολόγιο της παρούσας έρευνας. Στο Διάγραμμα 1, απεικονίζονται σχηματικά τα δεδομένα του πίνακα 2.

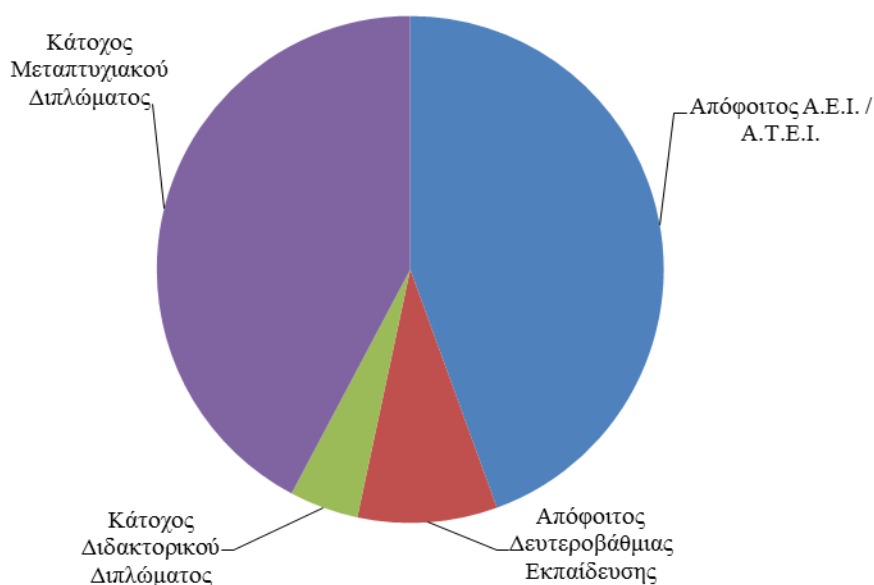
Διάγραμμα 1: Κυκλικό διάγραμμα της μεταβλητής «Ηλικία»

Στον Πίνακα 3, παρουσιάζεται το μορφωτικό επίπεδο των ερωτηθέντων που συμμετείχαν στο δείγμα της παρούσας έρευνας.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3: ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Απόφοιτος Α.Ε.Ι. / Α.Τ.Ε.Ι.	20	44,4	44,4	44,4
Απόφοιτος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης	4	8,9	8,9	53,3
Κάτοχος Διδακτορικού Διπλώματος	2	4,4	4,4	57,7
Κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος	19	42,2	42,2	100,0
Total	45	100,0	100,0	

Από τα δεδομένα του παραπάνω πίνακα, παρατηρείται ότι το μεγαλύτερο ποσοστό του δείγματος είναι απόφοιτοι Α.Ε.Ι./Α.Τ.Ε.Ι., συγκριτικά με το πολύ μικρό ποσοστό που αντιστοιχεί στους κατόχους Διδακτορικού Διπλώματος. Στο Διάγραμμα 2, απεικονίζονται σχηματικά τα δεδομένα του παραπάνω πίνακα.

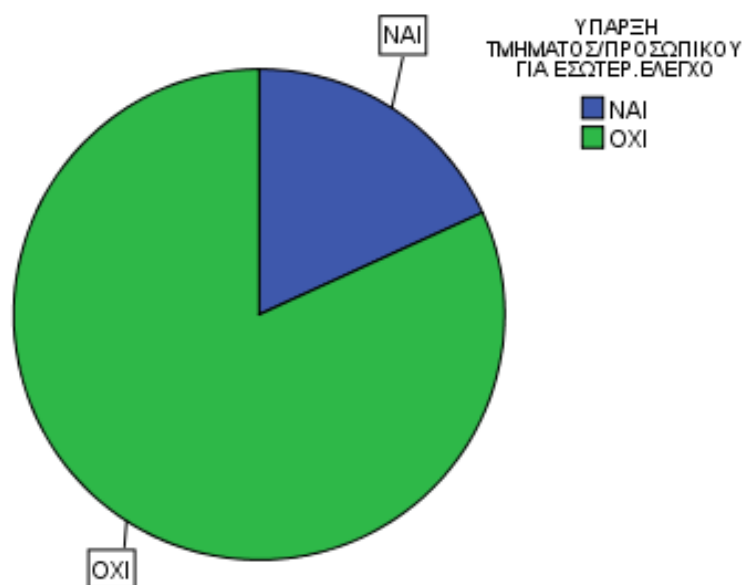
Διάγραμμα 2: Κυκλικό διάγραμμα της μεταβλητής «Μορφωτικό Επίπεδο»

Ο Πίνακας 4 περιλαμβάνει τις απαντήσεις ως προς την ύπαρξη ή απουσία τμήματος εσωτερικού ελέγχου στους Ο.Τ.Α.

Πίνακας 4: ΥΠΑΡΞΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ/ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΓΙΑ ΕΣΩΤΕΡ.ΕΛΕΓΧΟ

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΗΣΑΝ	1	2,2	2,2	2,2
ΝΑΙ	8	17,8	17,8	20,0
ΟΧΙ	36	80,0	80,0	100,0
Total	45	100,0	100,0	

Από τα δεδομένα του παραπάνω πίνακα, παρατηρείται ότι στο μεγαλύτερο ποσοστό τους οι Ο.Τ.Α. δεν διαθέτουν τμήμα ή προσωπικό για τον εσωτερικό τους έλεγχο. Στο Διάγραμμα 3, απεικονίζονται σχηματικά τα δεδομένα του Πίνακα 4.

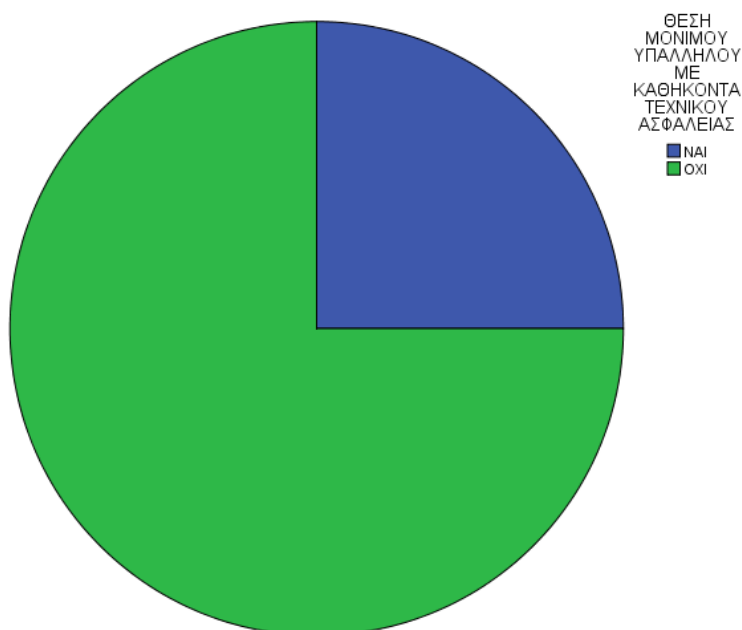
Διάγραμμα 3: Κυκλικό διάγραμμα της μεταβλητής «Υπαρξη τμήματος/προσωπικού για εσωτερικό έλεγχο»

Στη συνέχεια, στον Πίνακα 5, συγκεντρώνονται οι απαντήσεις των ερωτηθέντων σχετικά με την ύπαρξη θέσης μόνιμου υπαλλήλου με καθήκοντα τεχνικού ασφαλείας.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5: ΘΕΣΗ ΜΟΝΙΜΟΥ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥ ΜΕ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΗΣΑΝ	1	2,2	2,2	2,2
ΝΑΙ	11	24,4	24,4	26,7
ΟΧΙ	33	73,3	73,3	100,0
Total	45	100,0	100,0	

Από τα δεδομένα του Πίνακα 5, παρατηρείται ότι στους περισσότερους Ο.Τ.Α. δεν υπάρχει θέση μόνιμου υπαλλήλου με καθήκοντα τεχνικού ασφαλείας. Στο παρακάτω διάγραμμα (Διάγραμμα 4), απεικονίζονται και σχηματικά τα δεδομένα του παραπάνω πίνακα.

Διάγραμμα 4: Κυκλικό διάγραμμα της μεταβλητής «Θέση μόνιμου υπαλλήλου με καθήκοντα Τεχνικού Ασφαλείας»

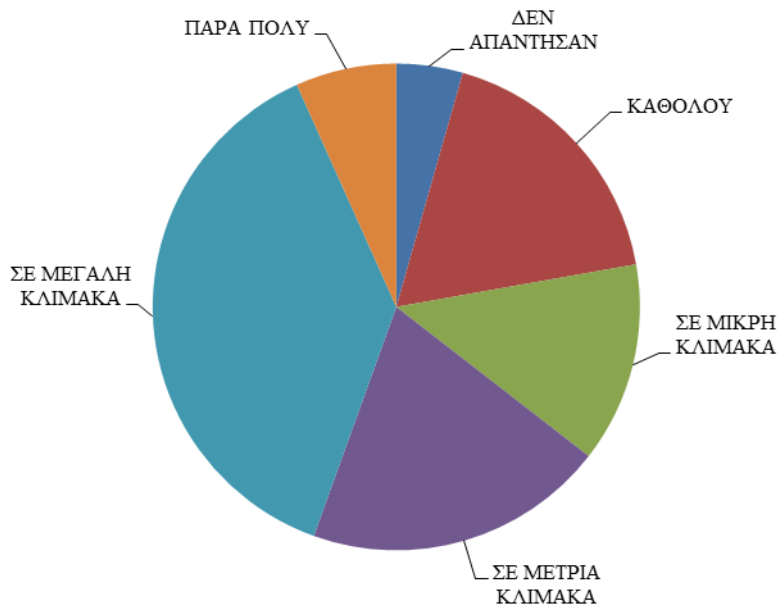
6.1.2 ΜΕΡΟΣ Β': ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Στον Πίνακα 6, παρουσιάζονται οι απαντήσεις στην ερώτηση σχετικά με το βαθμό στον οποίο πραγματοποιείται επιθεώρηση σε τακτά χρονικά διαστήματα των θέσεων εργασίας σε θέματα ασφάλειας και υγιεινής της εργασίας.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6: ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΣΕ ΤΑΚΤΑ ΧΡΟΝΙΚΑ ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΑ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Κλίμακα Likert	ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΗΣΑΝ	2	4,4	4,4	4,4
	ΚΑΘΟΛΟΥ	8	17,8	17,8	22,2
	ΣΕ ΜΙΚΡΗ ΚΛΙΜΑΚΑ	6	13,3	13,3	35,6
	ΣΕ ΜΕΤΡΙΑ ΚΛΙΜΑΚΑ	9	20,0	20,0	55,6
	ΣΕ ΜΕΓΑΛΗ ΚΛΙΜΑΚΑ	17	37,8	37,8	93,3
	ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	3	6,7	6,7	100,0
	Total	45	100,0	100,0	

Από τα δεδομένα του παραπάνω πίνακα, συμπεραίνεται ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των Ο.Τ.Α. που συμμετείχαν στην έρευνα, πραγματοποιούν σε μεγάλο βαθμό επιθεωρήσεις σε τακτά χρονικά διαστήματα των θέσεων εργασίας σε θέματα ασφάλειας και υγιεινής της εργασίας. Επίσης, είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι οι Ο.Τ.Α. στους οποίους δεν πραγματοποιούνται επιθεωρήσεις των θέσεων εργασίας ως προς την ασφάλεια και υγιεινή των εργαζομένων είναι περισσότεροι αριθμητικά συγκριτικά με τον αριθμό των Ο.Τ.Α. που πραγματοποιούν τις σχετικές επιθεωρήσεις σε μικρό και σε πολύ μεγάλο βαθμό.

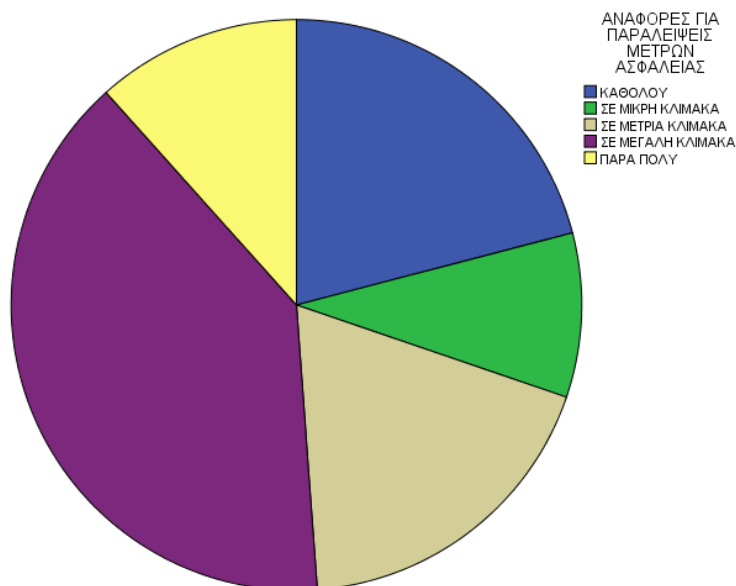
Διάγραμμα 5: Κυκλικό διάγραμμα της μεταβλητής «Επιθεώρηση σε τακτά χρονικά διαστήματα των θέσεων εργασίας σε θέματα ασφάλειας και υγιεινής της εργασίας»

Στον Πίνακα 7, είναι συγκεντωμένες οι απαντήσεις σχετικά με τις αναφορές στον αρμόδιο υπεύθυνο, ως προς τις παραλείψεις των μέτρων υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας.

ΠΙΝΑΚΑΣ 7: ΑΝΑΦΟΡΕΣ ΓΙΑ ΠΑΡΑΛΕΙΨΕΙΣ ΜΕΤΡΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΗΣΑΝ	2	4,4	4,4	4,4
	ΚΑΘΟΛΟΥ	9	20,0	20,0	24,4
	ΣΕ ΜΙΚΡΗ ΚΛΙΜΑΚΑ	4	8,9	8,9	33,3
	ΣΕ ΜΕΤΡΙΑ ΚΛΙΜΑΚΑ	8	17,8	17,8	51,1
	ΣΕ ΜΕΓΑΛΗ ΚΛΙΜΑΚΑ	17	37,8	37,8	88,9
	ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	5	11,1	11,1	100,0
	Total	45	100,0	100,0	

Από τα δεδομένα του παραπάνω πίνακα, συμπεραίνεται ότι σε μεγάλη κλίμακα πραγματοποιούνται αναφορές στον αρμόδιο υπεύθυνο σχετικά με τις παραλείψεις των μέτρων ασφάλειας και υγιεινής της εργασίας στο μεγαλύτερο ποσοστό των Ο.Τ.Α.. Επίσης, σημαντικός είναι και ο αριθμός των Ο.Τ.Α. στους οποίους δεν συναντώνται αναφορές σχετικά με τις παραλείψεις των μέτρων ασφάλειας της εργασίας. Στο Διάγραμμα 6 παρουσιάζονται διαγραμματικά τα αποτελέσματα του Πίνακα 7.

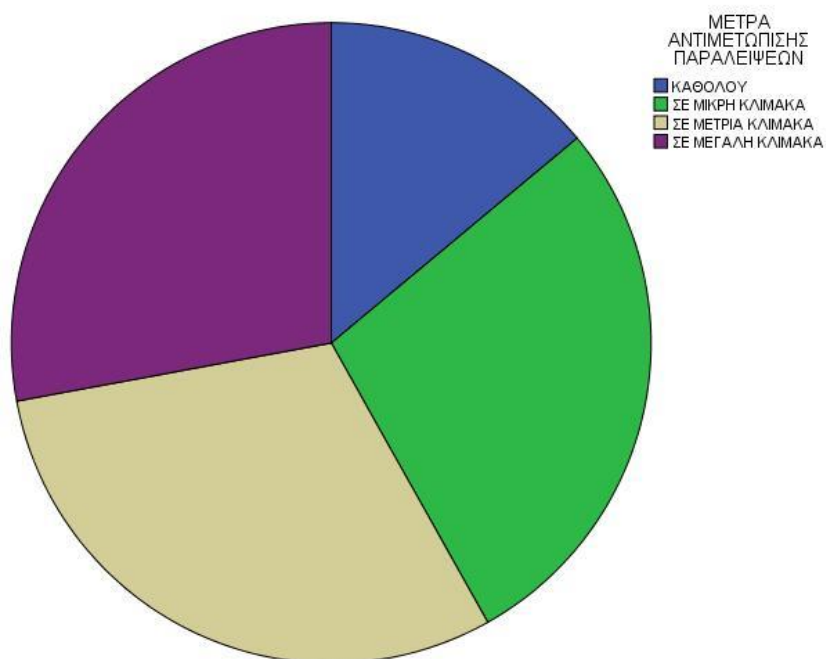
Διάγραμμα 6: Κυκλικό διάγραμμα της μεταβλητής «Αναφορές για παραλείψεις μέτρων ασφαλείας και υγιεινής της εργασίας»

Στον Πίνακα 8, παρουσιάζονται οι απαντήσεις σχετικά με το βαθμό που υφίστανται τα μέτρα αντιμετώπισης των παραλείψεων και επίβλεψη της εφαρμογής των μέτρων αυτών.

ΠΙΝΑΚΣ: ΝΡΑΝΤΥΕΣΕΙΡΑΥΕΣΚΑ ΗΒΥΡΤΕΙΕΚΡΟΕΙΕΝΕΣ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΗΣΑΝ ΚΑΘΟΛΟΥ	2	4,4	4,4	4,4
	ΣΕ ΜΙΚΡΗ ΚΛΙΜΑΚΑ	6	13,3	13,3	17,8
	ΣΕ ΜΕΤΡΙΑ ΚΛΙΜΑΚΑ	12	26,7	26,7	44,4
	ΣΕ ΜΕΓΑΛΗ ΚΛΙΜΑΚΑ	13	28,9	28,9	73,3
	ΣΕ ΜΕΓΑΛΗ ΚΛΙΜΑΚΑ	12	26,7	26,7	100,0
	Total		45	100,0	100,0

Από τα δεδομένα του Πίνακα 8, συμπεραίνεται ότι ο μεγαλύτερος αριθμός των Ο.Τ.Α. λαμβάνουν σε μεγάλο βαθμό μέτρα αντιμετώπισης των παραλείψεων και επίβλεψης των μέτρων αυτών για την ασφάλεια και υγιεινή των θέσεων εργασίας. Στο Διάγραμμα 7 παρουσιάζονται διαγραμματικά τα αποτελέσματα του Πίνακα 8.

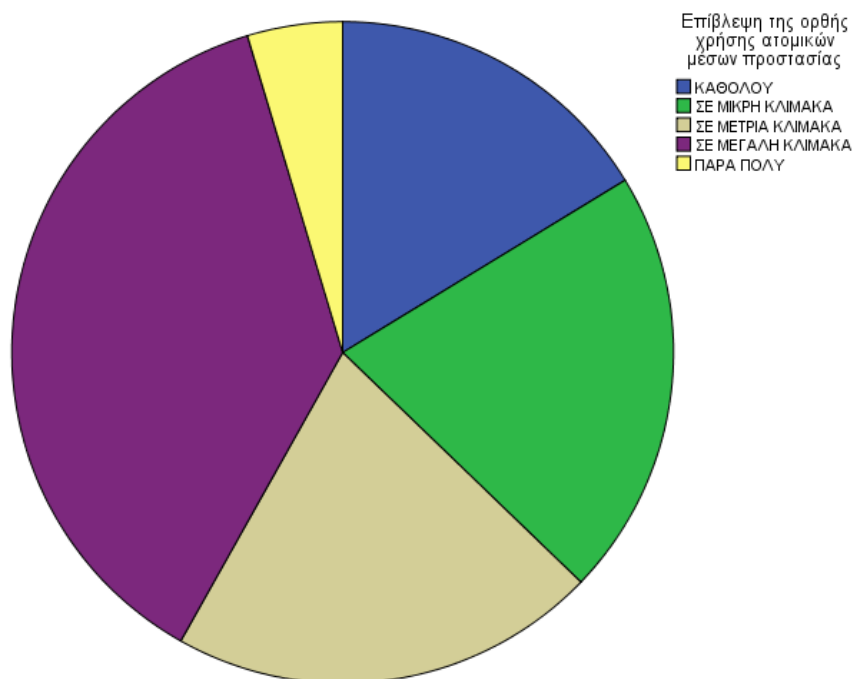
Διάγραμμα 7: Κυκλικό διάγραμμα της μεταβλητής «Μέτρα αντιμετώπισης παραλείψεων και επίβλεψη της εφαρμογής των μέτρων αυτών»

Στον Πίνακα 9, είναι συγκεντωμένες οι απαντήσεις σχετικά με το βαθμό επίβλεψης της ορθής χρήσης των ατομικών μέσων προστασίας στους Ο.Τ.Α.

ΠΙΝΑΚ 9: ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΧΡΗΣΗΣ ΑΤΟΜΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΗΣΑΝ ΚΑΘΟΛΟΥ	2	4,4	4,4	4,4
ΣΕ ΜΙΚΡΗ ΚΛΙΜΑΚΑ	7	15,6	15,6	20,0
ΣΕ ΜΕΤΡΙΑ ΚΛΙΜΑΚΑ	9	20,0	20,0	40,0
ΣΕ ΜΕΓΑΛΗ ΚΛΙΜΑΚΑ	9	20,0	20,0	60,0
ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	16	35,6	35,6	95,6
Total	45	100,0	100,0	100,0

Από τα δεδομένα του Πίνακα 9, συμπεραίνεται ότι υφίσταται σε μεγάλο βαθμό η επίβλεψη της ορθής χρήσης των ατομικών μέσων προστασίας στους Ο.Τ.Α. που συμμετείχαν στην παρούσα έρευνα.

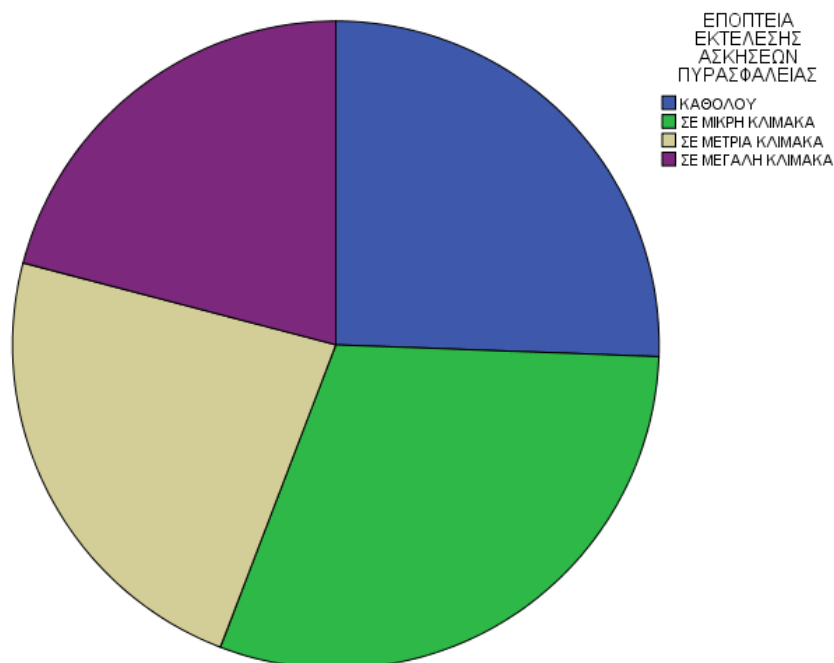
Διάγραμμα 8: Κυκλικό διάγραμμα της μεταβλητής «Επίβλεψη της ορθής χρήσης ατομικών μέσων προστασίας»

Στον Πίνακα 10, παρουσιάζονται οι απαντήσεις των ερωτηθέντων σχετικά με το βαθμό που υφίσταται η εποπτεία της εκτέλεσης ασκήσεων πυρασφάλειας και συναγερμού στους Ο.Τ.Α..

ΠΙΝΑΚΑΣ 10: Η ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΑΣΚΗΣΕΩΝ ΠΥΡΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΓΕΡΜΟΥ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΗΣΑΝ	2	4,4	4,4	4,4
	ΚΑΘΟΛΟΥ	11	24,4	24,4	28,9
	ΣΕ ΜΙΚΡΗ ΚΛΙΜΑΚΑ	13	28,9	28,9	57,8
	ΣΕ ΜΕΤΡΙΑ ΚΛΙΜΑΚΑ	10	22,2	22,2	80,0
	ΣΕ ΜΕΓΑΛΗ ΚΛΙΜΑΚΑ	9	20,0	20,0	100,0
	Total	45	100,0	100,0	

Από τα δεδομένα που παρουσιάζονται στον παραπάνω πίνακα, παρατηρείται ότι ο μεγαλύτερος αριθμός των Ο.Τ.Α. της έρευνας εποπτεύει σε μικρό βαθμό τις ασκήσεις πυρασφάλειας και συναγερμού, προκειμένου να εξασφαλιστεί η ασφάλεια των εργαζομένων σε περίπτωση εκδήλωσης πυρκαγιάς ή άλλου ατυχήματος.

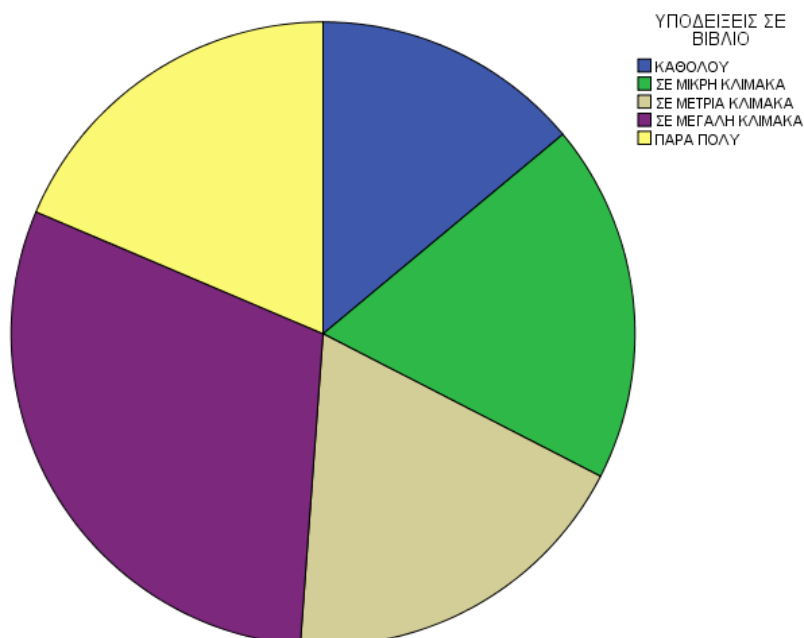
Διάγραμμα 9: Κυκλικό διάγραμμα της μεταβλητής «Εποπτεία κατά την εκτέλεση ασκήσεων πυρασφάλειας και συναγερμού»

Στον παρακάτω πίνακα (Πίνακας 11), παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της ερώτησης σχετικά με το βαθμό που πραγματοποιείται η καταγραφή υποδείξεων σε ειδικό βιβλίο για τις συνθήκες εργασίας, θεωρημένο από την επιθεώρηση εργασίας.

ΠΙΝΑΚΙ 11: ΥΠΟΔΕΙΞΕΙΣ

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	2	4,4	4,4	4,4
ΚΑΘΟΛΟΥ	6	13,3	13,3	17,8
ΣΕ ΜΙΚΡΗ ΚΛΙΜΑΚΑ	8	17,8	17,8	35,6
ΣΕ ΜΕΤΡΙΑ ΚΛΙΜΑΚΑ	8	17,8	17,8	53,3
ΣΕ ΜΕΓΑΛΗ ΚΛΙΜΑΚΑ	13	28,9	28,9	82,2
ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	8	17,8	17,8	100,0
Total	45	100,0	100,0	

Από τα δεδομένα του παραπάνω πίνακα, συμπεραίνεται ότι ένα μεγάλο ποσοστό των Ο.Τ.Α. καταγράφουν σε μεγάλο βαθμό στο ειδικό βιβλίο τις υποδείξεις που αφορούν στις συνθήκες εργασίας. Στο Διάγραμμα 10, παρουσιάζονται σχηματικά τα αποτελέσματα του Πίνακα 11.

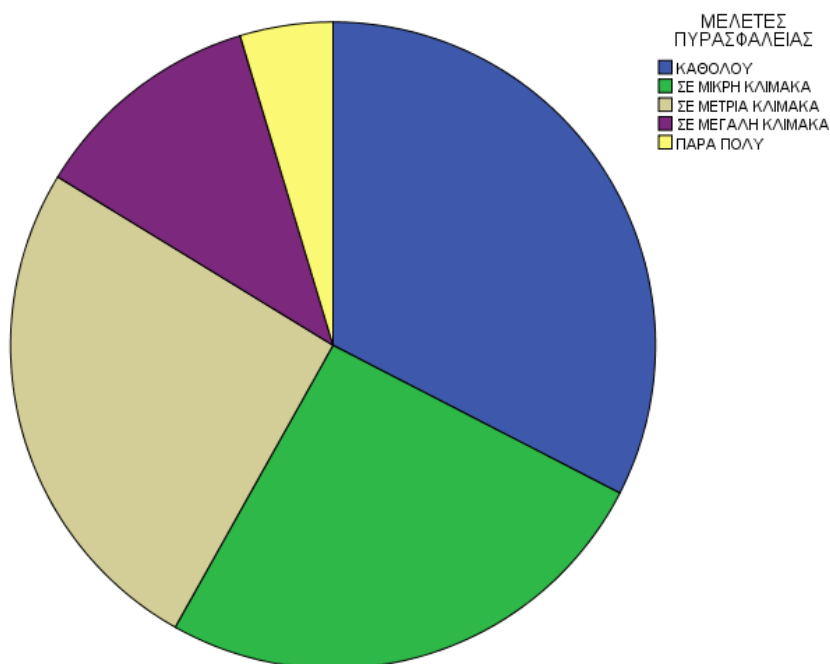
Διάγραμμα 10: Κυκλικό διάγραμμα της μεταβλητής «Γραπτές υποδείξεις σε ειδικό βιβλίο»

Εν συνεχεία, στον Πίνακα 12, περιλαμβάνονται οι απαντήσεις της ερώτησης που αφορά στην ύπαρξη εγκεκριμένων μελετών πυρασφάλειας στα κτίρια ευθύνης του εκάστοτε Ο.Τ.Α..

ΠΙΝΑΚΙ 12: ΜΕΛΕΤΕΣ ΠΥΡΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΗΣΑΝ	2	4,4	4,4	4,4
	ΚΑΘΟΛΟΥ	14	31,1	31,1	35,6
	ΣΕ ΜΙΚΡΗ ΚΛΙΜΑΚΑ	11	24,4	24,4	60,0
	ΣΕ ΜΕΤΡΙΑ ΚΛΙΜΑΚΑ	11	24,4	24,4	84,4
	ΣΕ ΜΕΓΑΛΗ ΚΛΙΜΑΚΑ	5	11,1	11,1	95,6
	ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	2	4,4	4,4	100,0
	Total	45	100,0	100,0	

Από τα δεδομένα του Πίνακα 12, παρατηρείται ότι στο μεγαλύτερο ποσοστό τους οι Ο.Τ.Α. δε διαθέτουν εγκεκριμένες, από την αρμόδια Πυροσβεστική Υπηρεσία, μελέτες πυρασφάλειας, γεγονός που φαινερώνει την ύπαρξη κινδύνων για την ασφάλεια των εργαζομένων. Στο Διάγραμμα 11, απεικονίζονται σχηματικά τα δεδομένα του Πίνακα 11.

Διάγραμμα 11: Κυκλικό διάγραμμα της μεταβλητής «Εγκεκριμένες Μελέτες Πυρασφάλειας»

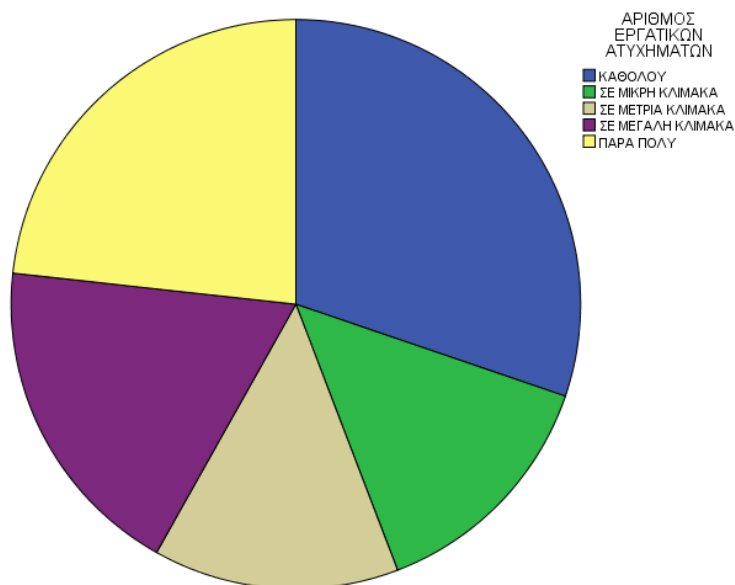
Στους πίνακες που ακολουθούν, παρουσιάζονται οι απαντήσεις του δείγματος της παρούσας έρευνας που σχετίζονται με τις Υπηρεσίες του Τεχνικού Ασφαλείας στους Ο.Τ.Α.

Ο Πίνακας 13 παρουσιάζει τις απαντήσεις του ερωτηματολογίου που αφορούν στον αριθμό των εργατικών ατυχημάτων του προηγούμενου έτους.

ΠΙΝΑΚΑΣ 13: ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΗΣΑΝ	2	4,4	4,4	4,4
ΚΑΘΟΛΟΥ	13	28,9	28,9	33,3
ΣΕ ΜΙΚΡΗ ΚΛΙΜΑΚΑ	6	13,3	13,3	46,7
ΣΕ ΜΕΤΡΙΑ ΚΛΙΜΑΚΑ	6	13,3	13,3	60,0
ΣΕ ΜΕΓΑΛΗ ΚΛΙΜΑΚΑ	8	17,8	17,8	77,8
ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	10	22,2	22,2	100,0
Total	45	100,0	100,0	

Από τα δεδομένα του παραπάνω πίνακα, συμπεραίνεται ότι σε αρκετούς Ο.Τ.Α. δεν παρατηρήθηκαν εργατικά ατυχήματα κατά το προηγούμενο έτος, ενώ σημαντικός είναι και ο αριθμός των Ο.Τ.Α. όπου τα εργατικά ατυχήματα του προηγούμενου έτους σημειώθηκαν σε πολύ μεγάλο βαθμό. Στο Διάγραμμα 12, απεικονίζονται σχηματικά τα δεδομένα του Πίνακα 13.

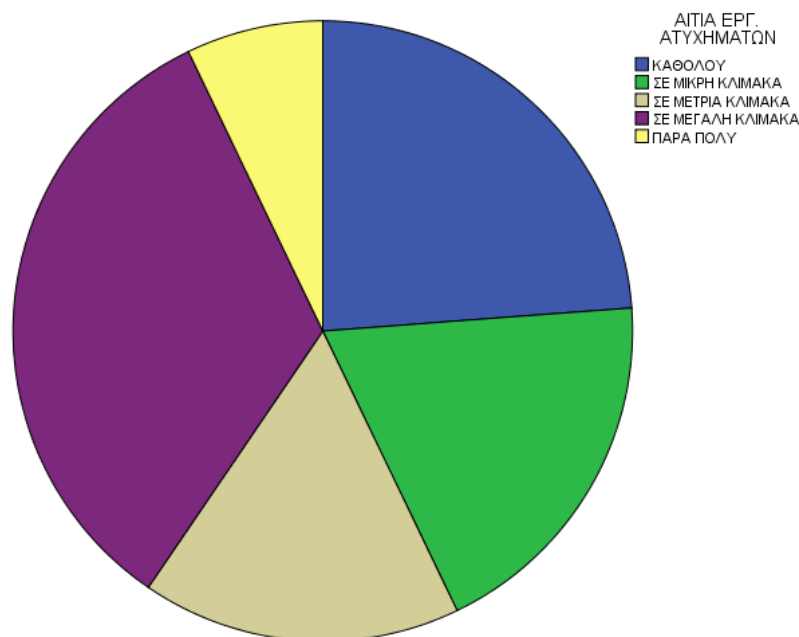
Διάγραμμα 12: Κυκλικό διάγραμμα της μεταβλητής «Αριθμός εργατικών ατυχημάτων προηγούμενου έτους»

Ο Πίνακας 14 παρουσιάζει τις απαντήσεις των Ο.Τ.Α. σχετικά με τα αίτια των εργατικών ατυχημάτων και την κατηγοριοποίησή τους.

ΠΙΝΑΚΑΣ 14: ΑΙΤΙΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΗΣΑΝ	3	6,7	6,7	6,7
	ΚΑΘΟΛΟΥ	10	22,2	22,2	28,9
	ΣΕ ΜΙΚΡΗ ΚΛΙΜΑΚΑ	8	17,8	17,8	46,7
	ΣΕ ΜΕΤΡΙΑ ΚΛΙΜΑΚΑ	7	15,6	15,6	62,2
	ΣΕ ΜΕΓΑΛΗ ΚΛΙΜΑΚΑ	14	31,1	31,1	93,3
	ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	3	6,7	6,7	100,0
	Total	45	100,0	100,0	

Από τα δεδομένα του παραπάνω πίνακα και τη σχηματική τους απεικόνιση στο Διάγραμμα 13, παρατηρείται ότι σε μεγάλο βαθμό διερευνώνται στους περισσότερους Ο.Τ.Α. οι αιτίες των εργατικών ατυχημάτων, ενώ σημαντικός είναι και ο αριθμός των Ο.Τ.Α. στους οποίους δεν διερευνώνται τα αίτια των εργατικών ατυχημάτων, γεγονός που φανερώνει την άγνοια των υπευθύνων για τα εργατικά ατυχήματα των εργαζομένων.

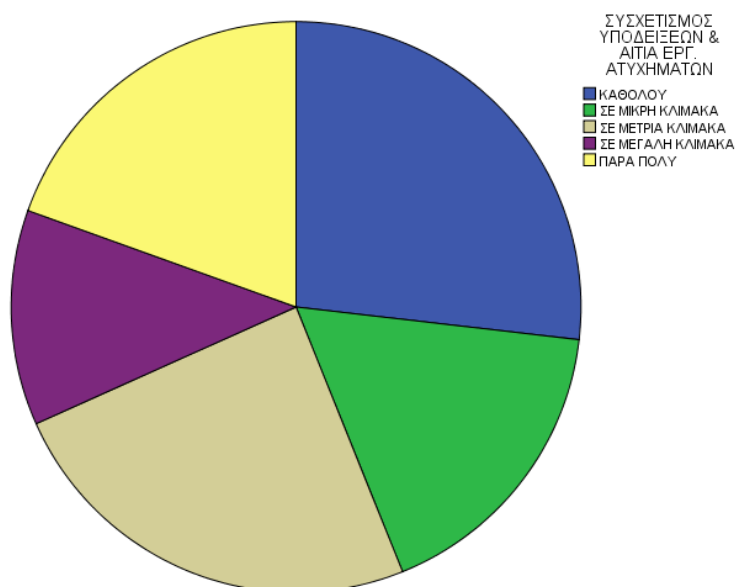
Διάγραμμα 13: Κυκλικό διάγραμμα της μεταβλητής «Αίτια εργατικών ατυχημάτων»

Παρακάτω ο Πίνακας 15, παρουσιάζει τα δεδομένα της έρευνας που αφορούν στο βαθμό που πραγματοποιείται ο συσχετισμός των υποδείξεων του τεχνικού ασφαλείας με τις αιτίες των εργατικών ατυχημάτων.

ΠΙΝΑΚΑΣ 15: ΣΥΣΧΕΤΙΣΜΟΣ ΥΠΟΔΕΙΞΕΩΝ & ΑΙΤΙΑ ΕΡΓ. ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΗΣΑΝ ΚΑΘΟΛΟΥ	4	8,9	8,9	8,9
	ΣΕ ΜΙΚΡΗ ΚΛΙΜΑΚΑ	11	24,4	24,4	33,3
	ΣΕ ΜΕΤΡΙΑ ΚΛΙΜΑΚΑ	7	15,6	15,6	48,9
	ΣΕ ΜΕΓΑΛΗ ΚΛΙΜΑΚΑ	10	22,2	22,2	71,1
	ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	5	11,1	11,1	82,2
		8	17,8	17,8	100,0
	Total		45	100,0	100,0

Από την ανάλυση του παραπάνω πίνακα και το σχετικό κυκλικό διάγραμμα (Διάγραμμα 14) που ακολουθεί συμπεραίνεται ότι αρκετοί από τους Ο.Τ.Α. δεν συσχετίζουν τα αίτια των εργατικών ατυχημάτων με τις γραπτές υποδείξεις του τεχνικού ασφαλείας, ενώ ταυτόχρονα αρκετοί είναι και οι Ο.Τ.Α. όπου γίνεται συσχέτιση των υποδείξεων του τεχνικού ασφαλείας με τις αιτίες των εργατικών ατυχημάτων σε μέτριο, όμως, βαθμό.

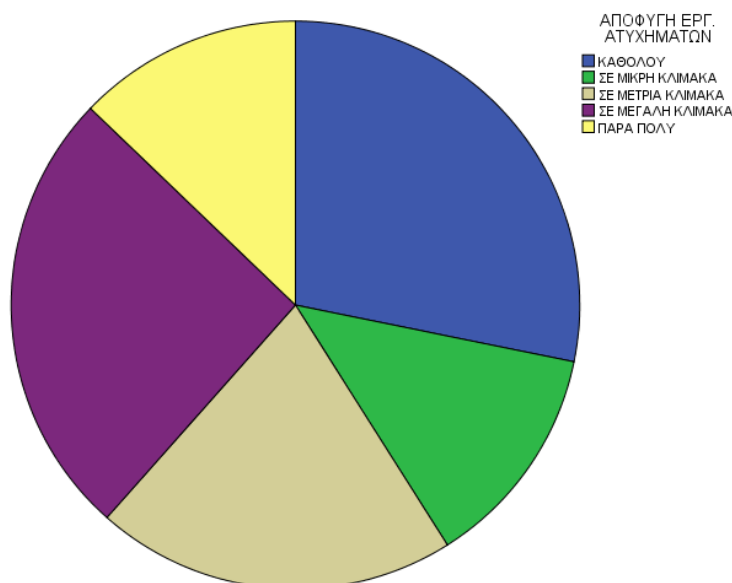
Διάγραμμα 14: Κυκλικό διάγραμμα της μεταβλητής «Συσχετισμός υποδείξεων τεχνικού ασφαλείας με τις αιτίες των εργατικών ατυχημάτων»

Στον επόμενο πίνακα (Πίνακας 16), παρουσιάζονται συγκεντρωτικά τα δεδομένα της έρευνας που σχετίζονται με την αποφυγή των εργατικών ατυχημάτων, στην περίπτωση έγκαιρου εντοπισμού των αιτιών τους από τον τεχνικό ασφαλείας.

ΠΙΝΑΚΑΣ 16: ΑΠΟΦΥΓΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΗΣΗΝ ΚΑΘΟΛΟΥ	6	13,3	13,3	13,3
	ΣΕ ΜΙΚΡΗ ΚΛΙΜΑΚΑ	11	24,4	24,4	37,8
	ΣΕ ΜΕΤΡΙΑ ΚΛΙΜΑΚΑ	5	11,1	11,1	48,9
	ΣΕ ΜΕΓΑΛΗ ΚΛΙΜΑΚΑ	8	17,8	17,8	66,7
	ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	10	22,2	22,2	88,9
	Total	45	100,0	100,0	100,0

Από τα δεδομένα του παραπάνω πίνακα και το κυκλικό διάγραμμα που ακολουθεί (Διάγραμμα 15), παρατηρείται ότι αρκετοί είναι οι Ο.Τ.Α. όπου δεν αποφεύγονται τα εργατικά ατυχήματα ακόμα και στην περίπτωση έγκαιρου εντοπισμού των αιτιών τους από τον τεχνικό ασφαλείας. Από την άλλη πλευρά, αρκετοί είναι και οι Ο.Τ.Α. στους οποίους αποφεύγονται τα εργατικά ατυχήματα σε μεγάλο βαθμό, στην περίπτωση έγκαιρου εντοπισμού των αιτιών τους.

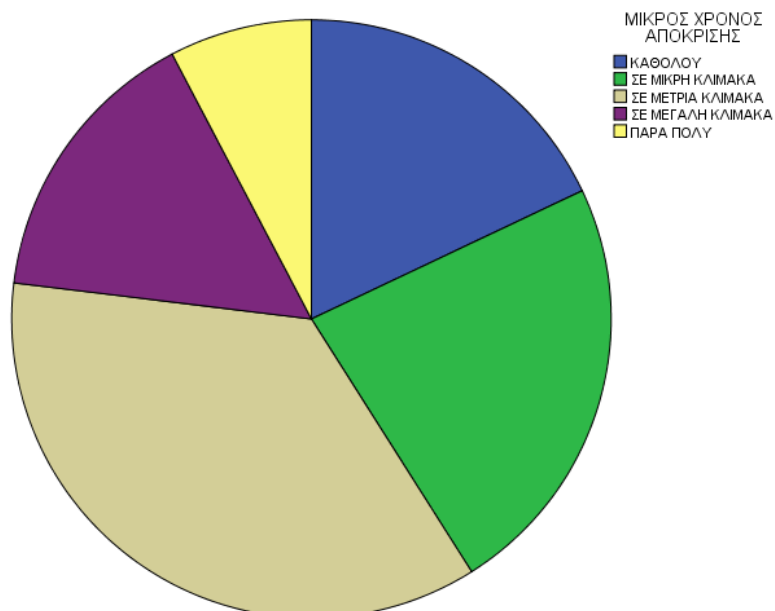
Διάγραμμα 15: Κυκλικό διάγραμμα της μεταβλητής «Αποφυγή εργατικών ατυχημάτων, στην περίπτωση έγκαιρου εντοπισμού των αιτιών τους από τον τεχνικό ασφαλείας»

Στον παρακάτω πίνακα (Πίνακας 17) παρουσιάζονται οι απαντήσεις των ερωτηθέντων που αφορούν στο μικρό χρόνο απόκρισης από τη στιγμή της υπόδειξης των παραλείψεων από τον τεχνικό ασφαλείας έως τη διόρθωσή τους.

ΠΙΝΑΚΑΣ 17: ΜΙΚΡΟΣ ΧΡΟΝΟΣ ΑΠΟΚΡΙΣΗΣ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΗΣΑΝ	6	13,3	13,3	13,3
	ΚΑΘΟΛΟΥ	7	15,6	15,6	28,9
	ΣΕ ΜΙΚΡΗ ΚΛΙΜΑΚΑ	9	20,0	20,0	48,9
	ΣΕ ΜΕΤΡΙΑ ΚΛΙΜΑΚΑ	14	31,1	31,1	80,0
	ΣΕ ΜΕΓΑΛΗ ΚΛΙΜΑΚΑ	6	13,3	13,3	93,3
	ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	3	6,7	6,7	100,0
	Total		45	100,0	100,0

Από τα δεδομένα του παραπάνω πίνακα, συμπεραίνεται ότι οι περισσότεροι Ο.Τ.Α. παρουσιάζουν σε μέτριο βαθμό, μικρό χρόνο απόκρισης από τη στιγμή της υπόδειξης των παραλείψεων έως τη διόρθωσή τους.

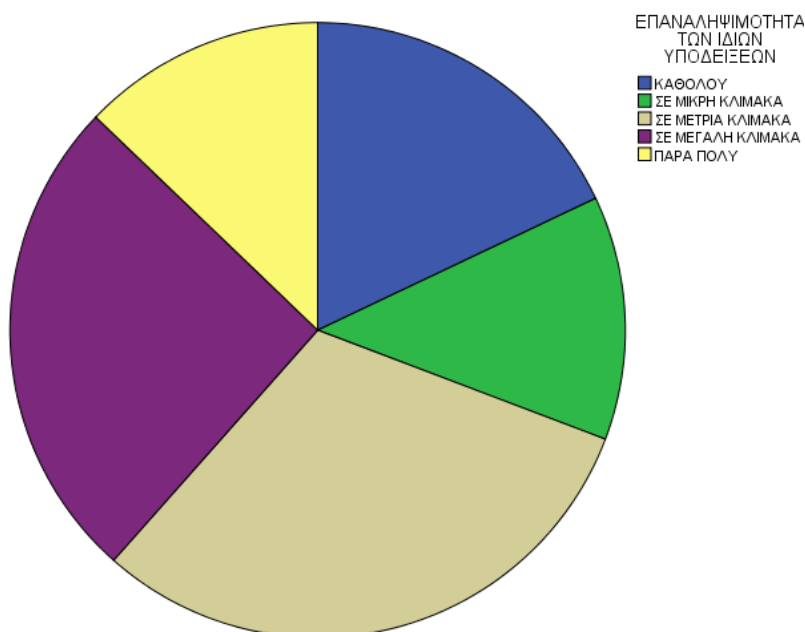
Διάγραμμα 16: Κυκλικό διάγραμμα της μεταβλητής «Μικρός χρόνος απόκρισης από τη στιγμή της υπόδειξης των παραλείψεων έως τη διόρθωσή τους»

Στον επόμενο πίνακα (Πίνακας 18), περιλαμβάνονται τα δεδομένα της έρευνας που σχετίζονται με την επαναληψιμότητα των ίδιων υποδείξεων από τον τεχνικό ασφαλείας.

ΠΙΝΑΚΑΣ 18: ΕΠΑΝΑΛΗΨΙΜΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΙΔΙΩΝ ΥΠΟΔΕΙΞΕΩΝ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΗΣΑΝ	6	13,3	13,3	13,3
	ΚΑΘΟΛΟΥ	7	15,6	15,6	28,9
	ΣΕ ΜΙΚΡΗ ΚΛΙΜΑΚΑ	5	11,1	11,1	40,0
	ΣΕ ΜΕΤΡΙΑ ΚΛΙΜΑΚΑ	12	26,7	26,7	66,7
	ΣΕ ΜΕΓΑΛΗ ΚΛΙΜΑΚΑ	10	22,2	22,2	88,9
	ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	5	11,1	11,1	100,0
	Total		45	100,0	100,0

Από τον παραπάνω πίνακα παρατηρείται ότι στους περισσότερους Ο.Τ.Α. πραγματοποιείται σε μέτριο και μεγάλο βαθμό η επαναληψιμότητα των ίδιων υποδείξεων από τον τεχνικό ασφαλείας, γεγονός που δηλώνει την μη εφαρμογή των υποδείξεων του τεχνικού ασφαλείας και την ύπαρξη αιτιών εργατικών ατυχημάτων.

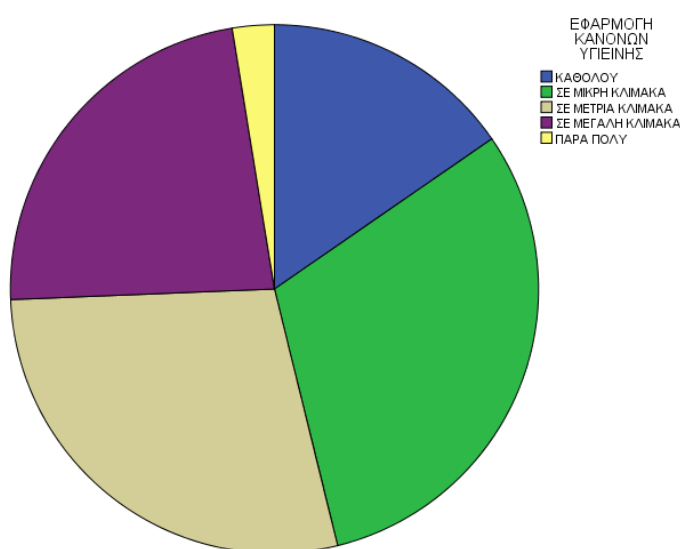
Διάγραμμα 17: Κυκλικό διάγραμμα της μεταβλητής «Επαναληψιμότητα των ίδιων υποδείξεων από τον τεχνικό ασφαλείας»

Στους επόμενους πίνακες, πρόκειται να παρουσιαστούν οι απαντήσεις της παρούσας έρευνας σχετικά με το τρίτο μέρος του ερωτηματολογίου που αφορά στους εργαζομένους των Ο.Τ.Α. Στον Πίνακα 19, παρουσιάζονται τα δεδομένα που σχετίζονται με το βαθμό εφαρμογής των κανόνων υγιεινής και ασφάλειας από τους εργαζομένους των Ο.Τ.Α.

ΠΙΝΑΚΑΣ 19: ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΚΑΝΟΝΩΝ ΥΓΙΕΙΝΗΣ

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΗΣΑΝ	6	13,3	13,3	13,3
ΚΑΘΟΛΟΥ	6	13,3	13,3	26,7
ΣΕ ΜΙΚΡΗ ΚΛΙΜΑΚΑ	12	26,7	26,7	53,3
ΣΕ ΜΕΤΡΙΑ ΚΛΙΜΑΚΑ	11	24,4	24,4	77,8
ΣΕ ΜΕΓΑΛΗ ΚΛΙΜΑΚΑ	9	20,0	20,0	97,8
ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	1	2,2	2,2	100,0
Total	45	100,0	100,0	

Από τα δεδομένα του παραπάνω πίνακα και τη σχηματική τους απεικόνιση στο Διάγραμμα 18, εξάγεται το συμπέρασμα ότι οι εργαζόμενοι στους περισσότερους Ο.Τ.Α. εφαρμόζουν σε μικρό και μέτριο βαθμό τους κανόνες υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας, ενώ λιγότεροι εργαζόμενοι Ο.Τ.Α. εφαρμόζουν σε μεγάλο βαθμό τους κανόνες υγιεινής και ασφάλειας.

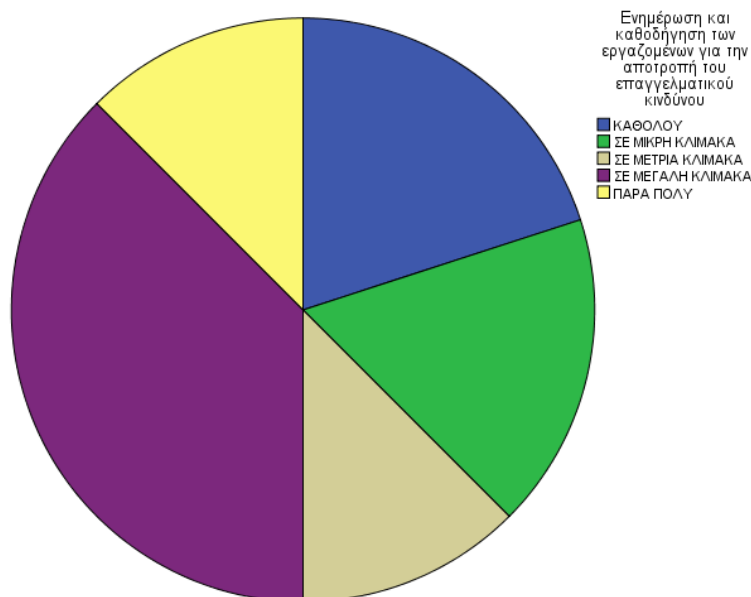
Διάγραμμα 18: Κυκλικό διάγραμμα της μεταβλητής «Εφαρμογή των κανόνων υγιεινής και ασφάλειας από τους εργαζομένους»

Στον Πίνακα 20, περιλαμβάνονται οι απαντήσεις της έρευνας σχετικά με την ενημέρωση και την καθοδήγηση των εργαζομένων για την αποτροπή του επαγγελματικού κινδύνου που συνεπάγεται από την εργασία τους.

ΠΙΝΑΚΑΣ 20: ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΗΣΑΝ ΚΑΘΟΛΟΥ	5	11,1	11,1	11,1
ΣΕ ΜΙΚΡΗ ΚΛΙΜΑΚΑ	8	17,8	17,8	28,9
ΣΕ ΜΕΤΡΙΑ ΚΛΙΜΑΚΑ	7	15,6	15,6	44,4
ΣΕ ΜΕΓΑΛΗ ΚΛΙΜΑΚΑ	5	11,1	11,1	55,6
ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	15	33,3	33,3	88,9
Total	45	100,0	100,0	100,0

Από τον παραπάνω πίνακα και το διάγραμμα 19, που απεικονίζει σχηματικά τα παραπάνω αποτελέσματα, παρατηρείται ότι στους περισσότερους Ο.Τ.Α. πραγματοποιείται σε μεγάλο βαθμό ενημέρωση και καθοδήγηση των εργαζομένων για την αποτροπή του επαγγελματικού κινδύνου. Όμως, είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι αρκετοί είναι και οι Ο.Τ.Α., στους οποίους δεν υπάρχει ενημέρωση και καθοδήγηση των εργαζομένων για τους υπάρχοντες κινδύνους από την εργασία τους.

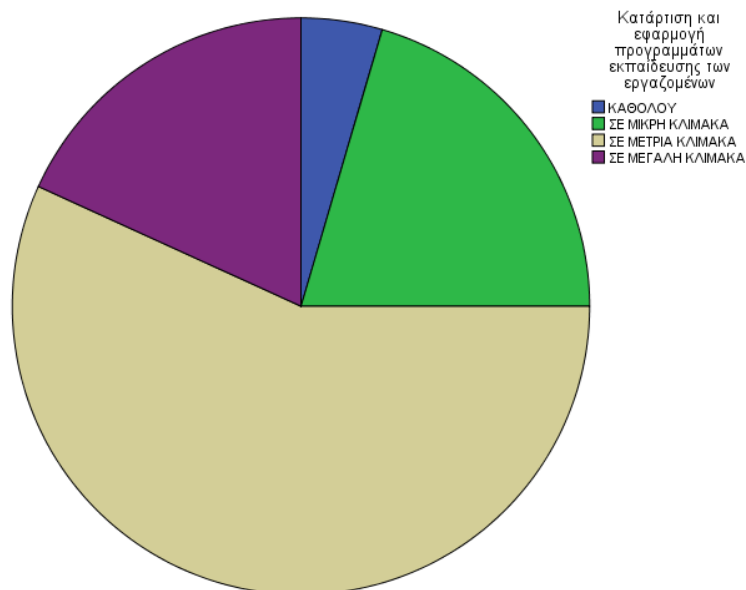
Διάγραμμα 19: Κυκλικό διάγραμμα της μεταβλητής «Ενημέρωση - καθοδήγηση των εργαζομένων για την αποτροπή επαγγελματικού κινδύνου»

Παρακάτω στον Πίνακα 21, παρουσιάζονται τα δεδομένα της έρευνας που σχετίζονται με το βαθμό κατάρτισης και εκπαίδευσης των εργαζομένων σε θέματα ασφάλειας και υγιεινής της εργασίας τους.

ΠΙΝΑΚΑΣ 21: ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1	2,2	2,2	2,2
ΚΑΘΟΛΟΥ	2	4,4	4,4	6,7
ΣΕ ΜΙΚΡΗ ΚΛΙΜΑΚΑ	9	20,0	20,0	26,7
ΣΕ ΜΕΤΡΙΑ ΚΛΙΜΑΚΑ	25	55,6	55,6	82,2
ΣΕ ΜΕΓΑΛΗ ΚΛΙΜΑΚΑ	8	17,8	17,8	100,0
Total	45	100,0	100,0	

Από τα δεδομένα τους παραπάνω πίνακα, συμπεραίνεται ότι ένα μεγάλο ποσοστό των Ο.Τ.Α. λαμβάνουν υπόψη τους σε μέτριο βαθμό τα θέματα κατάρτισης και εκπαίδευσης των εργαζομένων σε σχετικά προγράμματα με την ασφάλεια και υγιεινή της εργασίας. Σημαντικό είναι να τονισθεί ότι ελάχιστοι είναι οι Ο.Τ.Α. που δεν ασχολούνται με το ζήτημα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης των εργαζομένων, γεγονός που αποδεικνύει την τάση των Ο.Τ.Α. για βελτίωση των ικανοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού τους. Παρακάτω, στο διάγραμμα 20, παρουσιάζονται και σχηματικά τα αποτελέσματα του παραπάνω πίνακα.

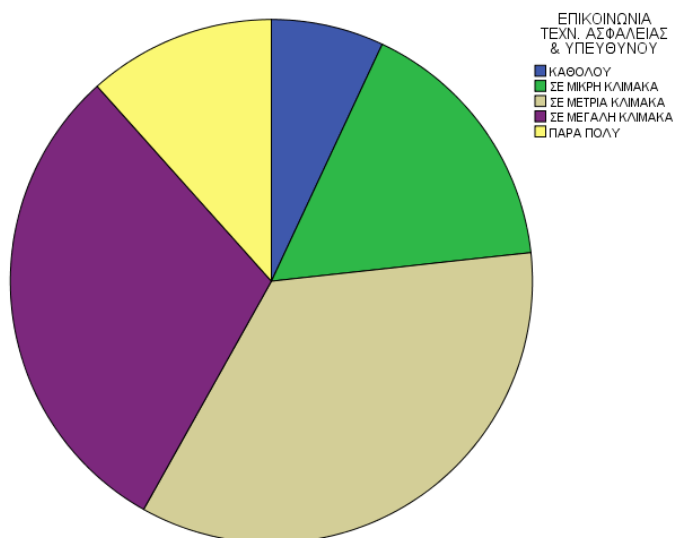
Διάγραμμα 20: Κυκλικό διάγραμμα της μεταβλητής «Κατάρτιση και εφαρμογή προγραμμάτων εκπαίδευσης των εργαζομένων»

Τέλος, στον Πίνακα 22, είναι συγκεντρωμένες οι απαντήσεις των ερωτηθέντων που αφορούν στο βαθμό επικοινωνίας του τεχνικού ασφαλείας και του αρμόδιου υπεύθυνου του εκάστοτε Ο.Τ.Α, ώστε να υπάρχει ενημέρωση του τελευταίου για τις παραλείψεις σε ζητήματα υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας.

ΠΙΝΑΚΑΣ 22: ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ & ΥΠΕΥΘΥΝΟΥ

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΗΣΑΝ	2	4,4	4,4	4,4
ΚΑΘΟΛΟΥ	3	6,7	6,7	11,1
ΣΕ ΜΙΚΡΗ ΚΛΙΜΑΚΑ	7	15,6	15,6	26,7
ΣΕ ΜΕΤΡΙΑ ΚΛΙΜΑΚΑ	15	33,3	33,3	60,0
ΣΕ ΜΕΓΑΛΗ ΚΛΙΜΑΚΑ	13	28,9	28,9	88,9
ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	5	11,1	11,1	100,0
Total	45	100,0	100,0	

Σύμφωνα με τα δεδομένα του παραπάνω πίνακα και τη σχηματική τους απεικόνιση στο διάγραμμα 21, μπορεί να παρατηρηθεί ότι στους περισσότερους Ο.Τ.Α. υπάρχει επικοινωνία του τεχνικού ασφαλείας και του αρμόδιου υπεύθυνου σε μέτριο και μεγάλο βαθμό, γεγονός που συνεπάγεται ότι ο υπεύθυνος κάθε Ο.Τ.Α. για την ασφάλεια και υγιεινή των εργαζομένων είναι ενημερωμένος για τους επαγγελματικούς κινδύνους, προκειμένου να λάβει τα απαραίτητα μέτρα πρόληψης πιθανών εργατικών ατυχημάτων.

Διάγραμμα 21: Κυκλικό διάγραμμα της μεταβλητής «Επικοινωνία τεχνικού ασφαλείας και αρμόδιου υπεύθυνου»

6.2 ΣΥΝΟΨΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάστηκαν οι πίνακες με τις συγκεντρωμένες απαντήσεις των ερωτήσεων του ερωτηματολογίου της έρευνας και εξάχθηκαν συμπεράσματα για τον εσωτερικό έλεγχο στους Ο.Τ.Α. μέσα από τις υπηρεσίες του τεχνικού ασφαλείας, των συνθηκών εργασίας και των ίδιων εργαζομένων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

7.1 ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

Στην παρούσα μεταπτυχιακή εργασία, μέσα από τη χρήση ερωτηματολογίου, συγκεντρώθηκαν στοιχεία για 43 Ο.Τ.Α. της χώρας, προκειμένου να διαπιστωθεί ο βαθμός αποτελεσματικότητας των διαδικασιών εσωτερικού ελέγχου των υπηρεσιών τεχνικού ασφαλείας.

7.2 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

Όσο αφορά το Α' Μέρος του ερωτηματολογίου μπορούν να εξαχθούν τα εξής συμπεράσματα:

Το ερωτηματολόγιο απαντήθηκε από 43 σε αριθμό Ο.Τ.Α., από τους οποίους το μεγαλύτερο ποσοστό αντιστοιχεί σε Δήμους της Περιφέρειας. Το μεγαλύτερο ποσοστό των συμμετεχόντων στην έρευνα ανήκει στις ηλικίες 41-50 ετών, ενώ ελάχιστο είναι το ποσοστό των ηλικιών κάτω από τα 30 έτη. Το μεγαλύτερο ποσοστό του δείγματος είναι απόφοιτοι Α.Ε.Ι./Α.Τ.Ε.Ι., συγκριτικά με το πολύ μικρό ποσοστό που αντιστοιχεί στους κατόχους Διδακτορικού Διπλώματος. Στο μεγαλύτερο μέρος τους οι Ο.Τ.Α. δεν διαθέτουν τμήμα ή προσωπικό για τον εσωτερικό τους έλεγχο. Στους περισσότερους Ο.Τ.Α. δεν υπάρχει θέση μόνιμου υπαλλήλου με καθήκοντα τεχνικού ασφαλείας.

Από την ανάλυση των δεδομένων που αφορούν στο Β' Μέρος των ερωτήσεων του ερωτηματολογίου προκύπτουν τα παρακάτω συμπεράσματα:

Το μεγαλύτερο ποσοστό των Ο.Τ.Α. πραγματοποιούν σε μεγάλο βαθμό επιθεωρήσεις σε τακτά χρονικά διαστήματα των θέσεων εργασίας σε θέματα ασφάλειας και υγιεινής της εργασίας. Οι Ο.Τ.Α. όπου δεν πραγματοποιούνται επιθεωρήσεις των θέσεων εργασίας ως προς την ασφάλεια και υγιεινή των εργαζομένων είναι περισσότεροι αριθμητικά συγκριτικά με τον αριθμό των Ο.Τ.Α. που πραγματοποιούν τις σχετικές επιθεωρήσεις σε μικρό και σε πολύ μεγάλο βαθμό. Σε μεγάλη κλίμακα πραγματοποιούνται αναφορές στον αρμόδιο υπεύθυνο σχετικά με τις παραλείψεις των

μέτρων ασφάλειας και υγιεινής της εργασίας στο μεγαλύτερο ποσοστό των Ο.Τ.Α. Σημαντικός είναι και ο αριθμός των Ο.Τ.Α. στους οποίους δεν συναντώνται αναφορές σχετικά με τις παραλείψεις των μέτρων ασφάλειας της εργασίας. Ο μεγαλύτερος αριθμός των Ο.Τ.Α. λαμβάνουν σε μεγάλο βαθμό μέτρα αντιμετώπισης των παραλείψεων και επιβλέπουν των μέτρων αυτών για την ασφάλεια και υγιεινή των θέσεων εργασίας. Υφίσταται σε μεγάλο βαθμό η επίβλεψη της ορθής χρήσης των ατομικών μέσων προστασίας στους Ο.Τ.Α. Ο μεγαλύτερος αριθμός των Ο.Τ.Α. της έρευνας εστιάζει σε μικρό βαθμό τις ασκήσεις πυρασφάλειας και συναγερμού. Μεγάλο ποσοστό των Ο.Τ.Α. καταγράφουν σε μεγάλο βαθμό στο ειδικό βιβλίο τις υποδείξεις που αφορούν στις συνθήκες εργασίας. Στο μεγαλύτερο ποσοστό τους οι Ο.Τ.Α. δε διαθέτουν εγκεκριμένες, από την αρμόδια Πυροσβεστική Υπηρεσία, μελέτες πυρασφάλειας. Σε αρκετούς Ο.Τ.Α. δεν παρατηρήθηκαν εργατικά ατυχήματα κατά το προηγούμενο έτος, ενώ σημαντικός είναι και ο αριθμός των Ο.Τ.Α. όπου τα εργατικά ατυχήματα του προηγούμενου έτους σημειώθηκαν σε πολύ μεγάλο βαθμό. Σε μεγάλο βαθμό διερευνώνται στους περισσότερους Ο.Τ.Α. οι αιτίες των εργατικών ατυχημάτων, ενώ σημαντικός είναι και ο αριθμός των Ο.Τ.Α. στους οποίους δεν διερευνώνται τα αίτια των εργατικών ατυχημάτων. Αρκετοί από τους Ο.Τ.Α. δεν συσχετίζουν τα αίτια των εργατικών ατυχημάτων με τις γραπτές υποδείξεις του τεχνικού ασφαλείας, ενώ ταυτόχρονα αρκετοί είναι και οι Ο.Τ.Α. όπου γίνεται συσχέτιση των υποδείξεων του τεχνικού ασφαλείας με τις αιτίες των εργατικών ατυχημάτων σε μέτριο, όμως, βαθμό. Αρκετοί είναι οι Ο.Τ.Α. όπου δεν αποφεύγονται τα εργατικά ατυχήματα ακόμα και στην περίπτωση έγκαιρου εντοπισμού των αιτιών τους από τον τεχνικό ασφαλείας. Επίσης, αρκετοί είναι και οι Ο.Τ.Α. στους οποίους αποφεύγονται τα εργατικά ατυχήματα σε μεγάλο βαθμό, στην περίπτωση έγκαιρου εντοπισμού των αιτιών τους. Οι περισσότεροι Ο.Τ.Α. παρουσιάζουν σε μέτριο βαθμό, μικρό χρόνο απόκρισης από τη στιγμή της υπόδειξης των παραλείψεων έως τη διόρθωσή τους. Στους περισσότερους Ο.Τ.Α. πραγματοποιείται σε μέτριο και μεγάλο βαθμό η επαναληψιμότητα των ίδιων υποδείξεων από τον τεχνικό ασφαλείας. Οι εργαζόμενοι στους περισσότερους Ο.Τ.Α. εφαρμόζουν σε μικρό και μέτριο βαθμό τους κανόνες υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας, ενώ λιγότεροι εργαζόμενοι Ο.Τ.Α. εφαρμόζουν σε μεγάλο βαθμό τους κανόνες υγιεινής και ασφάλειας. Στους περισσότερους Ο.Τ.Α. πραγματοποιείται σε μεγάλο βαθμό ενημέρωση και καθοδήγηση των εργαζομένων για την αποτροπή του επαγγελματικού κινδύνου. Επιπλέον, αρκετοί είναι και οι Ο.Τ.Α., στους οποίους δεν

υπάρχει ενημέρωση και καθοδήγηση των εργαζομένων για τους υπάρχοντες κινδύνους από την εργασία τους. Μεγάλο ποσοστό των Ο.Τ.Α. λαμβάνουν υπόψη τους σε μέτριο βαθμό τα θέματα κατάρτισης και εκπαίδευσης των εργαζομένων σε σχετικά προγράμματα με την ασφάλεια και υγιεινή της εργασίας. Ελάχιστοι είναι οι Ο.Τ.Α. που δεν ασχολούνται με το ζήτημα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης των εργαζομένων, γεγονός που αποδεικνύει την τάση των Ο.Τ.Α. για βελτίωση των ικανοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού τους. Στους περισσότερους Ο.Τ.Α. υπάρχει επικοινωνία του τεχνικού ασφαλείας και του αρμόδιου υπεύθυνου σε μέτριο και μεγάλο βαθμό.

Ελληνική Βιβλιογραφία

Γκούμα Π., (2001). Δήμοι με ίδια Ταμειακή Υπηρεσία – Διαδημοτική Συνεργασία και Αναπτυξιακοί Σύνδεσμοι, Σημειώσεις, Αθήνα: Σχολή Επιμόρφωσης Υπαλλήλων Υπουργείου Οικονομικών

Γεωργιακάκη Στ., Δούλου Αικατερινη, Νικηφοράκη Ιωαννα, (2010). Διαδικασίες Εσωτερικού Ελέγχου Επιχειρήσεων, Πτυχιακή Εργασία, Σχολή Διοίκησης - Οικονομίας, Τμήμα Λογιστικής, Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Κρήτης, Ηράκλειο.

Δρογαλάς Γ., Φωτιάδης Θ., Σουμπενιώτης Δ. (2006). Εννοιολογικό πλαίσιο εσωτερικού ελέγχου. Θεωρητική προσέγγιση και πραγματική μελέτη περίπτωσης. Διοικητική ενημέρωση

Ινστιτούτο Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Οι έλεγχοι στους ΟΤΑ: Προτάσεις για τον Εξορθολογισμό και την Αποτελεσματικότητα του Συστήματος, 2006, σελ 31-33

Καζαντζής Χ., (2006) «Ελεγκτική και Εσωτερικός Έλεγχος, Μία συστηματική προσέγγιση Εννοιών, Αρχών και Προτύπων», Εκδόσεις Business Plus A.E., σελ 248

Καζαντζής Χ., (2006) «Ελεγκτική και Εσωτερικός Έλεγχος, Μία συστηματική προσέγγιση Εννοιών, Αρχών και Προτύπων», Εκδόσεις Business Plus A.E., σελ 253

Καζαντζής Χ., (2006) «Ελεγκτική και Εσωτερικός Έλεγχος, Μία συστηματική προσέγγιση Εννοιών, Αρχών και Προτύπων», Εκδόσεις Business Plus A.E., σελ 411

Καπετάνη Μ., (2007) «Πολλαπλοί οι Ελεγκτικοί Μηχανισμοί, Αναποτελεσματικοί οι Έλεγχοι»

Κουτούπης Α., (2009). Οι επιδράσεις του Θεσμικού Πλαισίου Εταιρικής Διακυβέρνησης και των Βέλτιστων Πρακτικών στην Ανάπτυξη των Συστημάτων Εσωτερικού Ελέγχου των Επιχειρήσεων. Η περίπτωση των εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών Εταιρειών, PhD Πάντειο Πανεπιστήμιο, Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης, Βιβλιοθήκη του Παντείου Πανεπιστημίου

Ν. 3852/2010, Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης

Ογκανισιάν Κ., (2012). Διαδικασίες Εσωτερικού Ελέγχου στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής, Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στην Εφαρμοσμένη Λογιστική και Ελεγκτική, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Θεσσαλονίκη.

Παπαστάθης Π., (2003). Ο σύγχρονος Εσωτερικός Έλεγχος στις Επιχειρήσεις Οργανισμούς και η Πρακτική Εφαρμογή του. Εκδόσεις ΟΠΑΠ. Αθήνα.

Φουστανάκης, Ι. (2011), “Εσωτερικός Έλεγχος Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης – Πρακτική Εφαρμογή Ανάλυσης, η Περίπτωση του Δήμου Πειραιά”, Εθνική Σχολή Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Δ΄ Εκπαιδευτική Σειρά, Τμήμα Οικονομικής Διαχείρισης.

Φυτράκης Ε., (2010) «Τα Ελεγκτικά Σώματα της Διοίκησης, Θεωρία-Νομοθεσία-Νομολογία», Νομική Βιβλιοθήκη, σελ 10-11

Φωκάς Γ., (2009). Εσωτερικός έλεγχος και επιχειρηματικοί κίνδυνοι, Διπλωματική Εργασία, Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στη Διοίκηση Επιχειρήσεων (MBA), Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Θεσσαλονίκη.

Ξενογλώσση Βιβλιογραφία

Chartered Accountants of India, (2006) «Standard on Internal Audit (SIA) 1, Planning an Internal Audit».

Ernst and Young (2005), Trends in Australian and New Zealand Auditing, Ernst and Young, Sydney 07 (2004)

Goodwin Jenny, (2004) "A comparison of internal audit in the private and public sectors", Managerial Auditing Journal, Vol. 19 Iss: 5, pp.640 – 650.

Klitgaard, R., Maclean-Abaroa, R. and Lindesey-Parris, H. (2000). Corrupt Cities: A practical guide to cure and prevention, στο http://www-wds.worldbank.org/external/default/WDSContentServer/WDSP/IB/2000/10/07/000094946_00092605362082/Rendered/PDF/multi_page.pdf (τελευταία θέαση 10/06/2016)

Mihret G. D., and A. W. Yismaw, (2007) "Internal audit effectiveness: an Ethiopian public sector case study", Managerial Auditing Journal, Vol. 22 Iss: 5, pp.470 – 484

Zamzulaila Z., Selvaraj S. D., and Z. Zakaria, (2006) "Internal auditors: their role in the institutions of higher education in Malaysia", Managerial Auditing Journal, Vol. 21 Iss: 9, pp.892 - 904

W. Meigs, J. Larsen, R. Meigs, (1978) «Ελεγκτική», Μετάφραση Θ. Διαμαντόπουλος-Ι. Ταλαρούγκας, Εκδόσεις Παπαζήση, σελ 105.

Sawyer, L., Dittenhofer, M. and Scheiner J. (2003). Sawyer's Internal Auditing: The Practice of Modern Internal Auditing, Florida: The Institute of Internal Auditors.

Ηλεκτρονική Βιβλιογραφία

www.kedke.gr (τελευταία θέαση 15/07/2016)

<http://www->

wds.worldbank.org/external/default/WDSContentServer/WDSP/IB/2000/10/07/000094946_00092605362082/Rendered/PDF/multi_page.pdf (τελευταία θέαση 10/06/2016)

http://www.ekdd.gr/ekdda/files/ergasies_esta/T4/028/10280.pdf

(τελευταία θέαση 12/07/2016)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Εμπιστευτικό Ερωτηματολόγιο Έρευνας στα πλαίσια εκπόνησης της
Διπλωματικής Εργασίας με θέμα:

Στοιχεία Μεταπτυχιακής Εργασίας

Επιβλέπων Καθηγητής:	Δρογαλάς Γεώργιος
Υπεύθυνη Εργασίας:	Μαραγκού Ευγενία
Τηλέφωνα Επικοινωνίας:	6937150567
E-mail:	evimaragkou@gmail.com

Αξιότιμοι Κυρίες / Κύριοι,

Εργάζομαι ως Τεχνικός Ασφαλείας στο Κέντρο Μέριμνας και Αλληλεγγύης του Δήμου Κομοτηνής. Το ερωτηματολόγιο που αποστέλλεται αποτελεί μέρος της έρευνάς μου στα πλαίσια εκπόνησης της μεταπτυχιακής διπλωματικής μου εργασίας, με θέμα **«Αξιολόγηση Διαδικασιών Εσωτερικού Ελέγχου Υπηρεσιών Τεχνικού Ασφαλείας στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης»**.

Το παρόν ερωτηματολόγιο σχεδιάστηκε με τέτοιο τρόπο, ώστε η συμπλήρωσή του να αποτελεί μια ενδιαφέρουσα και ευχάριστη διαδικασία, απαιτώντας όσο το δυνατό λιγότερο χρόνο.

Η πολύτιμη εργασιακή σας εμπειρία στη θέση ευθύνης που κατέχετε, θα συνέβαλλε τα μέγιστα στη διεξαγωγή της έρευνας και την εξαγωγή ουσιαστικών αποτελεσμάτων.

Οι απαντήσεις που θα δώσετε είναι αυστηρά εμπιστευτικές και δεν πρόκειται να χρησιμοποιηθούν για άλλους σκοπούς, πέρα από αυτούς της εκπόνησης της διπλωματικής μου εργασίας. Η ανωνυμία και το απόρρητο των ατομικών ή υπηρεσιακών σας στοιχείων είναι πλήρως διασφαλισμένα και θα ήθελα οι απαντήσεις σας να είναι ειλικρινείς.

Αναμένοντας την ανταπόκρισή σας, σας ευχαριστώ εκ των προτέρων.

Με Εκτίμηση,

Μαραγκού Ευγενία

Φοιτήτρια του Δ.Δ.Π.Μ.Σ. «Τοπική και Περιφερειακή Ανάπτυξη και Αυτοδιοίκηση»

ΜΕΡΟΣ Α: ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. **Επωνυμία Οργανισμού (Προαιρετικά):** _____

2. **Θέση ευθύνης που κατέχετε:** _____

3. **Ηλικία:**
 ≤ 30 31 – 40 41 - 50 ≥ 51

4. **Μορφωτικό επίπεδο:**
 Απόφοιτος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης
 Απόφοιτος Ι.Ε.Κ.
 Απόφοιτος Α.Ε.Ι./Τ.Ε.Ι.
 Κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος
 Κάτοχος Διδακτορικού Διπλώματος

5. **Η διάρθρωση των Τμημάτων και οι αρμοδιότητες των υπαλλήλων καθορίζονται με σαφήνεια;**
 ΝΑΙ ΟΧΙ

6. **Υπάρχει στον Οργανισμό σας εξειδικευμένο Τμήμα ή προσωπικό για την άσκηση Εσωτερικού Ελέγχου;**
 ΝΑΙ ΟΧΙ

7. **Υπάρχει στο οργανόγραμμα του Οργανισμού σας θέση μόνιμου υπαλλήλου με καθήκοντα τεχνικού ασφαλείας;**
 ΝΑΙ ΟΧΙ

**ΜΕΡΟΣ Β: ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ**

ΣΕ ΠΟΙΟ ΒΑΘΜΟ ΕΙΝΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΣ Ο ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ:

B1. ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Σε ποιο βαθμό υφίσταται / -νται: (Επιλέξτε τη μοναδική σας απάντηση)	Καθόλου	Σε μικρή κλίμακα	Σε μέτρια κλίμακα	Σε μεγάλη κλίμακα	Πάρα πολύ
8. Επιθεώρηση σε τακτά χρονικά διαστήματα των θέσεων εργασίας από πλευράς υγιεινής και ασφάλειας.					
9. Αναφορές στον αρμόδιο υπεύθυνο, ως προς τις παραλείψεις των μέτρων υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας.					
10. Μέτρα αντιμετώπισης των παραλείψεων και επίβλεψη της εφαρμογής των μέτρων αυτών.					
11. Επίβλεψη της ορθής χρήσης ατομικών μέσων προστασίας.					
12. Εποπτεία κατά την εκτέλεση ασκήσεων πυρασφάλειας και συναγερμού, για τη διαπίστωση ετοιμότητας, προς αντιμετώπιση ατυχημάτων.					
13. Γραπτές υποδείξεις σε ειδικό βιβλίο, θεωρημένο από την επιθεώρηση εργασίας.					
14. Εγκεκριμένες μελέτες πυρασφαλείας στα κτίρια ευθύνης σας.					

B2. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Σε ποιο βαθμό διερευνάται / -ώνται: (Επιλέξτε τη μοναδική σας απάντηση)	Καθόλου	Σε μικρή κλίμακα	Σε μέτρια κλίμακα	Σε μεγάλη κλίμακα	Πάρα πολύ
15. Ο αριθμός εργατικών ατυχημάτων του προηγούμενου έτους.					
16. Τα αίτια των εργατικών ατυχημάτων και η κατηγοριοποίησή τους.					
Σε ποιο βαθμό πραγματοποιείται: (Επιλέξτε τη μοναδική σας απάντηση)					
17. Ο συσχετισμός των υποδείξεων του τεχνικού ασφαλείας με τις αιτίες των εργατικών ατυχημάτων.					
18. Αποφυγή εργατικών ατυχημάτων, στην περίπτωση έγκαιρου εντοπισμού των αιτιών τους από τον τεχνικό ασφαλείας.					
Σε ποιο βαθμό πραγματοποιείται: (Επιλέξτε τη μοναδική σας απάντηση)					
19. Μικρός χρόνος απόκρισης από τη στιγμή της υποδείξης των παραλείψεων έως τη διόρθωσή τους.					

20. Επαναληψιμότητα των ίδιων υποδείξεων από τον τεχνικό ασφαλείας.					
B3. ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ					
Σε ποιο βαθμό επιτυγχάνεται: (Επιλέξτε τη μοναδική σας απάντηση)	<i>Καθόλου</i>	<i>Σε μικρή κλίμακα</i>	<i>Σε μέτρια κλίμακα</i>	<i>Σε μεγάλη κλίμακα</i>	<i>Πάρα πολύ</i>
21. Εφαρμογή των κανόνων υγιεινής και ασφάλειας από τους εργαζομένους.					
22. Ενημέρωση και καθοδήγηση των εργαζομένων για την αποτροπή του επαγγελματικού κινδύνου που συνεπάγεται από την εργασία τους.					
23. Κατάρτιση και εφαρμογή προγραμμάτων εκπαίδευσης των εργαζομένων σε θέματα υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας.					
24. Επικοινωνία μεταξύ του τεχνικού ασφαλείας και του αρμόδιου υπεύθυνου, ώστε να υπάρχει ενημέρωση του τελευταίου για τις παραλείψεις σε ζητήματα υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας.					

Σας ευχαριστώ πολύ για τη συμμετοχή σας στην έρευνα και για το χρόνο που διαθέσατε!